

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

C.M.K. SERÜVENİMİZ

**(CEZA MUHAKEMELERİ KANUNU KAPSAMINDA
MÜDAFİ / VEKİL GÖREVLENDİRMELERİNDE YAŞANAN
SORUNLARA İLİŞKİN
YAZIŞMALAR VE RAPORLAR DOSYASI)**

(2)

24 ŞUBAT 2007

Baro Başkanları Toplantısı ANKARA

**24 ŞUBAT 2007 GÜNLÜ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI
GÜNDEMİ**

1- *Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ve Kabahatler Kanunu gibi kanunlarda bazı değişiklikler içeren 5560 sayı Kanunun 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe girmesine karşın bu Kanun kapsamında müdafî ve vekil görevlendirilmesi usullerini belirleyecek yönetmeliğin henüz hazırlanmamasının uygulamada yarattığı sorunlar*

İle,

Müdafî ve vekil olarak görev yapan avukatların 112.593.385,86 YTL alacağıın bugüne kadar ödenmemesi karşısında yapılacak eylemin belirlenmesi,

2- *Çeşitli kanunlarda değişiklik yaparak mahkemelere ait bazı yetki ve görevlerin noterlere devrine ilişkin yasa teklifinin değerlendirilmesi.*

İÇİNDEKİLER

- 24 Şubat 2007 Günlü Baro Başkanları Toplantı Gündemi,
- Müdafî ve Vekil Görevlendirmelerinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Son Gelişmeler,
- CMK Kapsamında Müdafî/Vekil Görevlendirilmesinde Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Çalışmalar Hakkında Bilgi Notları (X ve XI),
- CMK Kapsamında Müdafî/Vekil Olarak Görevlendirilen Avukatlarımızın Alacaklarına İlişkin Yapılan Liste ve Yazışmalar,
- 19 Aralık 2006 günlü 26381 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren **“5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun”** ,
- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü’ne gönderilen ve **“Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Ödenecek Ücretlerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı”** hakkında Türkiye Barolar Birliği ve Barolarımızın görüşlerini içeren 29.01.2007 günlü ve 11354 sayılı yazımız,
- Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanlığı tarafından **“5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”**un İptali ve Yürürlüğün Durdurulması İstemiyle Anayasa Mahkemesi’nde Açılan İptal Davası,
- Gelir Vergisi Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı’nın TBMM Bütçe Plan Komisyonu’nda Görüşülmesi Sırasında Milletvekillerinin Önergeleri İle Avukatlık Yasası’nın Adli Yardımı Düzenleyen 180.Maddesinin İkinci Fıkrasına Eklenen Bent ve Geçici Madde 1,
- Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ve 8 Milletvekili tarafından verilen TBMM Adalet Komisyonu Başkanlığı’nda görüşülen **“Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”**,
- Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanlığı tarafından **“5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”**un İptali ve Yürürlüğün Durdurulması İstemiyle Anayasa Mahkemesi’nde Açılan İptal Davası,

MÜDAFİ VE VEKİL GÖREVLENDİRMELERİNDE YAŞANAN SORUNLARA İLİŞKİN SON GELİŞMELER

Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Kabahatler Kanunu gibi kanunlarda bazı değişiklikler içeren teklif bütün eleştirilerimize karşın 5560 sayılı kanunlaşmış ve 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Yasa, müdafî/vekil görevlendirmeleri ile ilgili olarak C.M.K 150. maddesinde ve C.M.K. Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 13.maddesinde değişiklikler yapmış; zorunlu müdafilik **"alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlar"** için düzenlenmiş ve **"baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliği'nin de görüşü alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır. Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği'nin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."** düzenlemesi getirilmiştir.

Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanlığı tarafından 5560 sayılı Yasa'nın iptali ve yürürlüğünün durdurulması isteği ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılmıştır.

5560 sayılı Yasa bizce de çeşitli yönleri ile Anayasa'ya aykırıdır.

Özellikle;

1. 5271 sayılı Yasanın 150. maddesini değiştiren 21.madde yönünden;

C.M.K. nın 150/3 maddesindeki istem aranmaksızın müdafî görevlendirilmesini gerektiren (zorunlu müdafilik) suçları, alt sınırını beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlar olarak sınırlayan ve 4.fıkrası ile de yönetmelik çıkarma yetkisini Türkiye Barolar Birliği'nden alan bu düzenleme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinde belirtilen **"adil yargılanma ve savunma hakkı"** anlayışından geri gidiş olarak niteleneceği gibi Avrupa Birliği Komisyonu'nun bütün İstişari Raporlarında getirilen barolar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti eleştirisini bir kez daha gündeme getirecektir.

2. 5271 sayılı Yasanın 253. maddesi değiştiren 24. madde yönünden;

Bu değişiklik ile uzlaşma konusunun düzenlendiği 253. maddenin değişik 9. ve 22. fıkraları ile;

- Kolluk görevlisine de uzlaşma teklifinde bulunma yetkisi tanınmış,
- Cumhuriyet savcısına hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından uzlaştırıcı görevlendirebilme yetkisi tanınmış,
- Cumhuriyet savcısına uzlaştırmacıya çalışma ve masraflarıyla orantılı bir ücret takdir etme yetkisi tanınmış,

- Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde giderlerin Devlet Hazinesinden karşılanacağı düzenlenmiş, buna karşılık uzlaşmanın gerçekleşmemesi hali düzenlenmemiştir.

Yapılan bu düzenleme savunma bağımsızlığına aykırıdır.

3. 5320 sayılı Yasanın 13. maddesi değiştiren 30. madde yönünden;

C.M.K. Yürürlük Yasası'nın 13. maddesinde yapılan değişiklikler ile;

- Görevlendirilen müdafî ve vekile ödenecek ücretin tarifesini hazırlama yetkisi Türkiye Barolar Birliğinden alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıklarına verilmiş,
- Ücretler doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından avukatlara ödenerek, Türkiye Barolar Birliği devreden çıkarılmış, yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin esasları belirlemek üzere yönetmelik hazırlama görev ve yetkisi Türkiye Barolar Birliğinden alınarak Adalet Bakanlığına verilmiştir.

Bu maddeler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinde belirtilen **“adil yargılanma ve savunma hakkı”** anlayışından geri gidiş olarak niteleneceği gibi Avrupa Birliği Komisyonu'nun bütün İstisari Raporlarında getirilen barolar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti eleştirisini bir kez daha gündeme getirecektir.

Yasa, avukatı atayacak olan baroların avukata ücret ödenmesinde devre dışı kalması esasını benimsemektedir.

Bu sisteme göre; avukatı barolar atayacak ve görevlendirecek, ancak ücretini soruşturma ve kovuşturma organları (Cumhuriyet savcılığı ve mahkemeler) ödeyecektir.

Avukatın ücretini kendilerine karşı bağımsız olması gereken soruşturma ve kovuşturma organlarının tasarrufu ile alması avukatın bu kurumlar nezdindeki bağımsızlığını en azından görünüşte zedeleyecektir.

Avukatın yaptığı işle ilgili olarak denetimi, ücreti ödeyecek kurumlara geçebilecek uygulamada bilirkişilere ücret ödenmesine benzer sorunlar doğacak, zaman içerisinde avukatların meslek örgütü olan barolar devre dışı kalabilecektir. Avukatın ücretini işi zamanında ve tam yapmadığı için ödememe gibi uygulamalarla karşılaşılabilir.

Bu düzenlemeler avukatların meslek örgütü olan baroları devre dışı bırakan, avukatın ve savunmanın bağımsızlığını zedeleyen hükümler içermektedir.

Baroları avukat atanmasını takip eden bürokratik bir makam haline getiren bu düzenleme zaman içerisinde atanan avukatların meslek kuruluşundan kopması ve yargı makamları nezdinde görev yapan avukatlar grubu oluşturulması sonucuna gidecektir. Bir nevi **“Hazine avukatlığına”** benzer uygulama ile mahkemelere veya savcılığa bağlı **“CMK avukatlığı”** kurumu oluşturacaktır. Bu durum iddia ve savunma makamlarının aynı merci elinde toplanması sonucunu doğurur ki yargılama makamlarının bağımsız olmadığı bir yargı faaliyeti bağımsız yargı sayılamaz.

Bütün bu eleştirilerimize karşın Yasanın yürürlüğe girmesi üzerine 20.12.2006 tarihinde Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'ndan birikmiş alacağımızın ödenmesi istenmiştir.

-Yasa'nın yürürlüğe girmesi ile hazırlanacak tarife ve yönetmelik için Birliğimizden istenen görüş 25.12.2006 tarih 10770 ve 10771 sayılı yazılarımızla Adalet Bakanlığı'na bildirilmiş, hazırlanan Yönetmelik Taslağı hakkındaki görüşümüz de 29.1.2007 Birlik Başkanımız tarafından Ankara'da bulunan bir kısım baro başkanı ile birlikte Adalet Bakanlığı Müsteşarı Sayın Fahri Kasırğa'ya sunulmuştur.

Maliye Bakanlığı 8.1.2007 tarih 87 sayılı yazısı ile 5560 sayılı Yasa'da müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların biriken ücretlerinin nasıl ödeneceğine ilişkin bir hükme yer verilmediği bu nedenle yasal düzenlemenin gerekli olduğu, ödemeleri en kısa zamanda yapabilmek için çalışmaların sürdürüldüğünü bildirmiş ve **"Barolarca Türkiye Barolar Birliğine bildirilen müdafî ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren her Baro itibariyle tasdikli listelerin Başkanlığımız delaletiyle ivedi olarak Bakanlığımıza gönderilmesi"** isteğini yerine getirmek üzere barolarımızdan gönderilen listeler ile toplam alacağımızın 112,593,385.86 YTL olduğu anlaşılmıştır. Bu miktar Adalet Bakanlığı'na ve Maliye Bakanlığı'na bildirilmiştir.

-5560 sayılı Yasa'da müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların biriken ücretlerinin nasıl ödeneceğine ilişkin bir hükme yer verilmediği bu nedenle yasal düzenlemenin gerekli olduğu görüşünün geçerlik kazanması üzerine; **"Gelir Vergisi Kanunu'nda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı"** na T.B.M.M. Bütçe Plan Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında milletvekillerinin önermeleri ile Avukatlık Yasası'nın adli yardımı düzenleyen 180. maddesinin ikinci fıkrasına bir bent eklenerek, müdafî ve vekil görevlendirmeleri nedeni ile baroların cari giderlerinin adli yardım ödeneğinden karşılanabilmesi ve 19/12/2006 tarihine kadar Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatlara ödenmesi gereken ücret karşılığı tutarın kalan kısmının ilgililere ödenmek üzere Adalet Bakanlığı bütçesine aktarılacak ödenekten tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenmesi, ödemelere ilişkin usul ve esasların Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Türkiye Barolar Birliği'nce birlikte belirlenmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Plan Bütçe Komisyonunda 7.2.2007 günü kabul edilen yasa tasarısı T.B.M.M. gündeminde yerini almıştır. Danışma Kurulu kararı ile öncelik verilip Şubat ayı içinde yasalaşarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Avukatlık Yasasında çok önemli sonuçlar doğuracak bu değişiklik son dönemde genel uygulama haline getirilen yasa yapma anlayışı içinde komisyonda bir milletvekiline alelacele önerge verdirilerek yapılmış ve her şey bittikten sonra haberimiz olabilmıştır.

"Ayaküstü yasa yapma" alışkanlığın bir kez daha kınıyoruz.

Müdafî ve vekil görevlendirmelerine ilişkin cari giderlerin baroların adli yardım gelirlerinden karşılanması tam anlamı ile **"elma ile armutların karıştırılması"** örneğidir, adli yardım sistemini de çöktürmekten başka bir işe yaramayacaktır. Yapılması gereken bu harcamalar için de Adalet Bakanlığı'na aktarılacak ödenekten pay ayrılmasıdır.

**C.M.K. KAPSAMINDA MÜDAFİ/VEKİL GÖREVLENDİRİLMESİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR
HAKKINDA BİLGİ NOTU**

X

30.10.2006 TARİH VE IX SAYILI BİLGİ NOTUMUZUNDAN SONRAKİ GELİŞMELER:

IX. Bilgi Notumuzda bildirdiğimiz; Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Kabahatler Kanunu gibi kanunlarda bazı değişiklikler içeren teklif 5560 sayı ile yasalaşmış ve yürürlüğe girmiştir.

Bu Yasa, müdafî/vekil görevlendirmeleri ile ilgili olarak C.M.K 150.maddesinde ve C.M.K. Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 13.maddesinde değişiklikler yapmış; zorunlu müdafîlik "alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlar" için düzenlenmiş ve "baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliği'nin de görüşü alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır. Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliği'nin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." düzenlemesi getirilmiştir.

Yasa'nın yürürlüğe girmesi ile Adalet Bakanlığı tarife ve yönetmelik için Birliğimizden görüş isteyerek bu amaçla yapılacak toplantıya davet etmiştir. (Davet yazısı ve yanıtımızı web sayfamızda görebilirsiniz.) Adalet Bakanlığına, görüşümüzün halen yürürlükte olan tarife ve yönetmeliğimiz ile belli olduğu belirtilerek bunlar gönderilmiş ayrıca 100.000.000-YTL'yi bulan alacağımız ödenmedikçe ve 10.8.2006 günü Sayın Başbakan'a üç ayrı dosya halinde sunulan ve bir kısmı sadece idari tasarruf gerektiren sorunlarımız çözülmedikçe toplantılara katılmayacağımız 25.12.2006 tarih 10770 ve 10771 sayılı yazılarımızla bildirilmiştir.

Bu aşamada ayrıca 20.12.2006 tarihinde Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'ndan birikmiş alacağımızın ödenmesi istenmiştir.

Maliye Bakanlığı 8.1.2007 tarih 87 sayılı yazısı ile 5560 sayılı Yasa'da müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların biriken ücretlerinin nasıl ödeneceğine ilişkin bir hükme yer verilmediği bu nedenle yasal düzenlemenin gerekli olduğu, ödemeleri en kısa zamanda yapabilmek için çalışmaların sürdürüldüğü bildirilmiş ve "Barolarca Türkiye Barolar Birliğine bildirilen müdafî ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren bir Baro itibarıyla tasdikli listelerin Başkanlığınız delaletiyle ivedi olarak Bakanlığımıza gönderilmesi" istenmiştir. (Maliye Bakanlığı'nın bu isteği 08.01.2007 tarih 2007/2 sayılı duyurumuzla barolarımıza bildirilmiş olup yanıtları beklenilmektedir.)

Temaslarımızdan sözü edilen yasal düzenlemenin halen TBMM Bütçe ve Plan Komisyonunda görüşülmekte olan Gelir Vergisi Yasası'nda değişikliklere ilişkin tasarıya geçici bir madde eklenerek yapılacağı öğrenilmiştir.

Bu arada yıl sonu nedeni ile "CMK yıl sonu kesin hesap farkı olarak" 1.431.278,00 YTL 27.12.2006 tarihinde Birliğimiz hesabına aktarılmış ve derhal barolarımıza dağıtılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.11.01.2007

**C.M.K. KAPSAMINDA MÜDAFİ/VEKİL GÖREVLENDİRİLMESİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR
HAKKINDA BİLGİ NOTU**

XI

11.1.2007 TARİH VE X SAYILI BİLGİ NOTUMUZDAN SONRAKİ GELİŞMELER:

X. Bilgi Notumuzda bildirdiğimiz; Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun, Kabahatler Kanunu gibi kanunlarda bazı değişiklikler içeren teklifin 5560 sayılı yasa ile yasalaşması yürürlüğe girmesinin ardından;

- Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanlığı tarafından 5560 sayılı Yasa'nın iptali ve yürürlüğünün durdurulması isteği ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılmıştır.

- C.H.P . Konya Milletvekili Sayın Atilla Kart T.B.M.M. Başkanlığına verdiği bir soru önergesi ile C.M.K. kapsamında müdafî/vekil olarak görev yapan avukatların ücretlerindeki gecikmenin nedenini sormuştur.

- Yasa'nın yürürlüğe girmesi ile tarife ve yönetmelik için Birliğimizden istenen görüş 25.12.2006 tarih 10770 ve 10771 sayılı yazılarımızla Adalet Bakanlığına bildirilmiş, hazırlanan Yönetmelik Taslağı hakkındaki görüşümüz de 29.1.2007 Birlik Başkanımız tarafından Ankara'da bulunan bir kısım baro başkanı ile birlikte Adalet Bakanlığı Müsteşarı Sayın Fahri Kasırga'ya sunulmuştur.

- Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'ndan birikmiş alacağımızın ödenmesini isteyen 20.12.2006 tarihli yazımıza Maliye Bakanlığı'nın 8.1.2007 tarih 87 sayılı yanıtındaki "Barolarca Türkiye Barolar Birliğine bildirilen müdafî ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren her Baro itibariyle tasdikli listelerin Başkanlığımız delaletiyle ivedi olarak Bakanlığımıza gönderilmesi" isteğini yerine getirmek üzere barolarımızdan gönderilen listeler ile toplam alacağımızın 112,593, 385.86 YTL olduğu anlaşılmıştır. Bu miktar Adalet Bakanlığı'na ve Maliye Bakanlığı'na bildirilmiştir.

- 5560 sayılı Yasa'da müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların biriken ücretlerinin nasıl ödeneceğine ilişkin bir hükme yer verilmediği bu nedenle yasal düzenlemenin gerekli olduğu görüşünün geçerlik kazanması üzerine; "Gelir Vergisi Kanunu'nda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı"na geçici madde eklenmiştir. T.B.M.M. Bütçe Plan Komisyonu'nda 7.2.2007 günü kabul edilen bu geçici madde metni;

"GEÇİCİ MADDE 1- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 6/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanunun 30. maddesi ile değişmeden önceki 13 üncü maddesine göre, 19/12/2006 tarihine kadar

Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatlara ödenmesi gereken ücret karşılığı tutarın kalan kısmı, ilgililere ödenmek üzere Adalet Bakanlığı bütçesine aktarılacak ödenekten tahakkuk ettirmek suretiyle ödenir. Ödemelere ilişkin usul ve esaslar Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Türkiye Barolar Birliğince birlikte belirlenir." şeklindedir.

Söz konusu yasa tasarısı T.B.M.M. gündeminde yerini almıştır.

Danışma Kurulu kararı ile öncelik verilip Şubat ayı içinde yasalaşarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Bilgilerinize sunulur.09.02.2007

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı: 11583

Ankara 12/02/2007

MALİYE BAKANLIğI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
ANKARA

İlgi:08.01.2007 günlü B.05.0.BMK.0.07.08-390-087 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile, CMK kapsamında Avukatlara ödenecek birikmiş müdafî/vekil ücretlerinin kesin miktarının tespitine ihtiyaç duyulduğu ve bu nedenle Barolarca Birliğimize bildirilen müdafî ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren her bir Baro itibariyle tasdikli listelerin gönderilmesi istenmişti

Anılan yazınız nedeniyle 08.01.2007 tarihinde Barolarımıza 2007/2 sayılı duyurumuz gönderilmiş ve Bakanlığınız tarafından istenilen bilgilerin en kısa zamanda Birliğimize ulaştırılması istenmiştir.

Barolarımızdan gönderilen bilgiler ışığında il bazında hazırlanan liste ekte gönderilmiş olup, tasdikli listelerin talebi halinde dokümanları ayrıca gönderilecektir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Özdemir ÖZOK

Eki:1

Adres : Çetin Emeç Bulvarı No:46 06520 Balgat - ANKARA

Tel : 0 (312) 287 87 90(Pbx) Faks : 0 (312) 286 55 65

İnternet Adresi:www.barobirlik.org.tr e mail: admin@barobirlik.org.tr

2007/2 DUYURU CEVAPLARI

BARO BAŞKANLIĞI	TUTAR
ADANA	3.679.293,45 YTL
ADIYAMAN	403.410,03 YTL
AFYONKARAHİSAR	1.145.900,00 YTL
AĞRI	917.197,54 YTL
AMASYA	239.066,88 YTL
ANKARA	2.998.484,62 YTL
ANTALYA	4.819.275,38 YTL
ARTVİN	193.225,00 YTL
AYDIN	2.050.396,46 YTL
BALIKESİR	2.317.532,95 YTL
BİLECİK	270.140,00 YTL
BİNGÖL	270.389,71 YTL
BİTLİS	266.848,00 YTL
BOLU	224.760,38 YTL
BURDUR	365.229,50 YTL
BURSA	4.056.254,13 YTL
ÇANAKKALE	538.425,00 YTL
ÇANKIRI	218.245,00 YTL
ÇORUM	593.630,00 YTL
DENİZLİ	1.965.383,00 YTL
DİYARBAKIR	3.333.277,63 YTL
EDİRNE	497.860,00 YTL
ELAZIĞ	816.665,00 YTL
ERZİNCAN	319.230,00 YTL
ERZURUM	961.180,00 YTL
ESKİŞEHİR	1.087.667,40 YTL
GAZİANTEP	2.507.105,00 YTL
GİRESUN	311.050,00 YTL
GÜMÜŞHANE	226.876,00 YTL
HAKKARİ	148.335,00 YTL
HATAY	1.792.175,00 YTL
ISPARTA	536.310,00 YTL
MERSİN	2.289.846,45 YTL
İSTANBUL	27.119.212,74 YTL
İZMİR	10.980.352,84 YTL
KARS	614.594,00 YTL
KASTAMONU	377.940,81 YTL
KAYSERİ	883.050,00 YTL
KIRKLARELİ	429.393,44 YTL
KIRŞEHİR	323.321,00 YTL
KOCAELİ	1.916.111,00 YTL

2007/2 DUYURU CEVAPLARI

BARO BAŞKANLIĞI	TUTAR
KONYA	2.939.316,03 YTL
KÜTAHYA	543.150,00 YTL
MALATYA	1.085.940,00 YTL
MANİSA	2.284.599,00 YTL
K.MARAŐ	1.073.757,00 YTL
MARDİN	799.524,08 YTL
MUĞLA	1.332.216,62 YTL
MUŞ	414.383,66 YTL
NEVŐEHİR	302.911,35 YTL
NİĞDE	377.533,13 YTL
ORDU	559.743,83 YTL
RİZE	308.425,00 YTL
SAKARYA	1.295.308,87 YTL
SAMSUN	317.750,00 YTL
SİİRT	409.917,00 YTL
SİNOP	113.726,59 YTL
SİVAS	544.276,00 YTL
TEKİRDAĞ	1.150.450,01 YTL
TOKAT	656.710,00 YTL
TRABZON	274.377,90 YTL
TUNCELİ	64.094,72 YTL
ŞANLIURFA	3.542.380,00 YTL
UŞAK	802.000,00 YTL
VAN	830.234,00 YTL
YOZGAT	500.827,00 YTL
ZONGULDAK	930.645,00 YTL
AKSARAY	210.136,37 YTL
KARAMAN	305.884,00 YTL
KIRIKKALE	218.415,00 YTL
BATMAN	531.375,00 YTL
ŐIRNAK	800.459,67 YTL
BARTIN	107.485,00 YTL
İĞDIR	590.155,00 YTL
YALOVA	248.475,00 YTL
KARABÜK	200.460,00 YTL
OSMANİYE	707.945,00 YTL
DÜZCE	213.758,69 YTL
TOPLAM	112.593.385,86 YTL

İVEDİ

BARO BAŞKANLIğI
.....

DUYURU NO:2007/2

Bir örneği ekte sunulan **(EK-1)** Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'na gönderdiğimiz 20.12.2006 günlü 10637 sayılı yazı ile;

C.M.K. kapsamında müdafî/vekil olarak görevlendirilen avukatların ücretlerinin Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödeneceği düzenlemesini yapan 5560 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 19.12.2006 tarihine kadar meslektaşlarımızın barolarımız tarafından Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilen toplam alacak miktarlarının 100.000.000 Yeni Türk Lirası'na ulaştığı bildirilmiş ve belirtilen miktarın Barolarımıza dağıtılmak üzere Birliğimiz hesaplarına aktarılması istenmişti.

Maliye Bakanlığı'na gönderilen ilgi yazımız nedeniyle yine bir örneği ekte sunulan **(Ek-2)** Birliğimize gönderilen 08.01.2007 tarih ve 087 sayılı cevabi yazıda;

Avukatlara ödenecek birikmiş müdafî/vekil ücretlerinin kesin miktarının tespitine ihtiyaç duyulduğu ve bu nedenle **Barolarca Birliğimize bildirilen müdafî ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren her bir Baro itibariyle tasdikli listelerin ivedi** olarak gönderilmesi istenmektedir.

Belirtilen nedenle müdafî/vekil ücretleri ile ilgili bilgilerin 10 gün içerisinde Birliğimize gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Özdemir ÖZOK

Eki:2

Aynı Yazı Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na gönderilmiştir.
ANKARA

Konu:C.M.K. Kapsamında Müdafî/Vekil Olarak Görevlendirilen Avukatların Birikmiş Alacakları.

C.M.K. kapsamında müdafî/vekil olarak görevlendirilen avukatların ücretlerinin Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödeneceği düzenlemesini yapan 5560 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 19.12.2006 tarihine kadar meslektaşlarımızın barolarımız tarafından Türkiye Barolar Birliği'ne bildirilen toplam alacak miktarı 100.000.000 Yeni Türk Lirası'na ulaşmıştır.

Belirtilen miktarın barolara dağıtımının yapılmak üzere Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılması için gereğine emirlerinizi saygılarımla dilerim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkan
Avukat Özdemir ÖZOK

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.05.0.BMK.0.07.08-390

KONU : Zorunlu müdafî ve vekil ücretleri

08.01.07

087

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 20.12.2006 gün ve 10637 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, C.M.K. kapsamında müdafî/vekil olarak görevlendirilen avukatların birikmiş toplam alacaklarının 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19.12.2006 tarihi itibarıyla 100.000.000 YTL'ye ulaştığı bildirilerek, bu kapsamda bu miktarın Barolara dağıtımının yapılabilmesi için Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılması istenilmektedir.

Bilindiği üzere, 5320 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde müdafî ve vekil ücreti, 5560 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle değişmeden önce 5490 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı harçlarının %15'i ve idari nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere adli para cezalarının %15'i, bir önceki yıl kesin hesabına göre tespit edilen toplamlar olarak esas alınarak, yılı içinde Maliye Bakanlığınca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Birinci fıkraya göre ödenecek ücretler bu hesaptan karşılanır." şeklinde düzenlenmiştir.

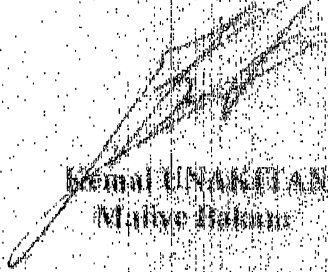
Bu kapsamda, Bakanlığımızca 2005 yılı kesin hesabına göre tahminlenerek gereken 73.431.278 YTL, 2006 yılında avans olarak hesabınıza tahsil edilmiş olmakla birlikte, ilgi yazınızdan bu meblağın yeterli olmadığı ve yaklaşık 100.000.000 YTL daha ihtiyaç bulunduğu anlaşılmıştır.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanunun birinci maddesiyle değişik 5320 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde C.M.K. kapsamında müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların ücretlerinin, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten karşılanacağı hükümleri altına alınmıştır. 5560 sayılı Kanunda 2006 yılında Türkiye Barolar Birliği hesabına karşılanamayan müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatların birikmiş ücretlerinin nereden ve nasıl ödeneceğine ilişkin bir hüküm yer verilmemiştir. Bakanlığımızca bu ödemelerin 2007 yılında mümkün olan en kısa sürede

yapılabilmesi için gerekli kanuni düzenleme çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, avukatlara ödenecek birikmiş mülafi ve vekil ücretlerinin kesin miktarının tespitine ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu nedenle, Barolarca Türkiye Barolar Birliğine bildirilen mülafi ve vekil ücretlerinin hangi avukatlara ve ne kadar tutarda ödeneceğini gösteren her bir Baro itibarıyla tasdikli listelerin Başkanlığınız deklaretiyle ivaz usulü ile Bakanlığınıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Kemal UZAKLI
Maliye Bakanı

DAĞITIM

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına (Cereği için)
Adalet Bakanlığına (Bilgi için)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	
GELEN EVRAK	
Tarih: 8.1.2007	Sayı: 22209
Ek: —	İlgi: CMK

KANUN

ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

Kanun No. 5560

Kabul Tarihi : 6/12/2006

MADDE 1 – 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(9) Adli para cezasının seçilebilir ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az; üst sınırı da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz."

MADDE 2 – 5237 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin başlığında yer alan "uzlaşma" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

MADDE 3 – 5237 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(1) Zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tâbi kılmak ya da vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri ülkeye sokan, ülke dışına çıkararak, tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden ya da barındıran kimseye sekiz yıldan oniki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası verilir."

MADDE 4 – 5237 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(3) Kasten yaralamanın vücutta kemik kırılmasına veya çıkığına neden olması halinde, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, kırık veya çıkığın hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre, yarısına kadar artırılır."

MADDE 5 – 5237 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(5) Taksirle yaralama suçunun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır. Ancak, birinci fıkra kapsamına giren yaralama hariç, suçun bilinçli taksirle işlenmesi halinde şikâyet aranmaz."

MADDE 6 – 5237 sayılı Kanunun 142 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlali veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz."

MADDE 7 – 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 191 – (1) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçtan dolayı açılan davada mahkeme, birinci fıkraya göre hüküm vermeden önce uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi hakkında, tedaviye ve denetimli serbestlik tedbirine; kullanmamakla birlikte, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında, denetimli serbestlik tedbirine karar verebilir.

(3) Hakkında tedaviye ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilen kişi, belirlenen kurumda uygulanan tedavinin ve denetimli serbestlik tedbirinin gereklerine uygun davranmakla yükümlüdür. Hakkında denetimli serbestlik tedbirine hükmedilen kişiye rehberlik edecek bir uzman görevlendirilir. Bu uzman, güvenlik tedbirinin uygulama süresince, kişiyi uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kullanımının etki ve sonuçları hakkında bilgilendirir, kişiye sorumluluk bilincinin gelişmesine yönelik olarak öğütte bulunur ve yol gösterir; kişinin gelişimi ve davranışları hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime verir.

(4) Tedavi süresince devam eden denetimli serbestlik tedbirine, tedavinin sona erdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle devam olunur. Denetimli serbestlik tedbirinin uygulanma süresinin uzatılmasına karar verilebilir. Ancak, bu durumda süre üç yıldan fazla olamaz.

(5) Tedavinin ve denetimli serbestlik tedbirinin gereklerine uygun davranan kişi hakkında açılmış olan davanın düşmesine karar verilir. Aksi takdirde, davaya devam olunarak hüküm verilir.

(6) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı cezaya hükmedildikten sonra da iki ilâ dördüncü fıkralar hükümlerine göre tedaviye ve denetimli serbestlik tedbirine tâbi tutulabilir. Bu durumda, hükümlenilen cezanın infazı ertelenir. Ancak, bunun için kişi hakkında bu suç nedeniyle önceden tedavi ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilmiş olması gerekir.

(7) Kişinin mahkûm olduğu ceza, tedavinin ve denetimli serbestlik tedbirinin gereklerine uygun davranması halinde, infaz edilmiş sayılır; aksi takdirde, derhal infaz edilir."

MADDE 8 – 5237 sayılı Kanunun 221 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(6) Kişi hakkında, bu maddedeki etkin pişmanlık hükümleri birden fazla uygulanmaz."

MADDE 9 – 5237 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "tedavi veya terapiye tâbi tutulur." ibaresi "tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir." olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10 – 5237 sayılı Kanunun 234 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) Kanunî temsilcisinin bilgisi veya rızası dışında evi terk eden çocuğu, rızasıyla da olsa, ailesini veya yetkili makamları durumdan haberdar etmeksizin yanında tutan kişi, şikâyet üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

MADDE 11 – 5237 sayılı Kanunun 245 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(5) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır."

MADDE 12 – 4/11/2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "alt ve üst sınırları veya bunlardan birinin gösterildiği veya hiç gösterilmediği veya sabit bir rakam olarak" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 13 – 5252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "birinci fıkrada belirtilen kanunlarda alt ve üst sınırlarından birisi veya bunlardan her ikisi gösterilmemiş olmakla birlikte," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 14 – 5252 sayılı Kanunun 6 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) 1 Haziran 2005 tarihinden önce yürürlüğe girmiş kanunlarda;

a) Ağır hapis iken, birinci fıkra uyarınca hapse dönüştürülen cezalar, kanunlarında aksine bir hüküm yoksa alt sınır bir yıl, üst sınır yirmidört yıl olarak,

b) Hapis cezalarında kanunlarında aksine bir hüküm yoksa alt sınır bir ay, üst sınır beş yıl olarak, uygulanır."

MADDE 15 – 5252 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde yer alan "31 Aralık 2006" ibaresi "31 Aralık 2008"

olarak değiştirilmiştir.

MADDE 16 – 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 6 – (1) Duruşmada suçun hukukî niteliğinin değiştiğinden bahisle görevsizlik kararı verilerek dosya alt dereceli mahkemeye gönderilemez."

MADDE 17 – 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine, (2) ve (5) numaralı alt bentlerinden sonra gelmek üzere, sırasıyla aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bent numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

"3. Silahlı işlenmiş kasten yaralama (madde 86, fıkra 3, bent e) ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama (madde 87),"

"7. Hırsızlık (madde 141, 142) ve yağma (madde 148, 149),"

MADDE 18 – 5271 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(1) Ağır ceza mahkemesinin görevine girmeyen işlerde tutukluluk süresi en çok bir yıldır. Ancak bu süre, zorunlu hallerde gerekçeleri gösterilerek altı ay daha uzatılabilir."

MADDE 19 – 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(7) Kanunlarda öngörülen tutukluluk sürelerinin dolması nedeniyle salıverilenler hakkında birinci fıkradaki süre koşulu aranmaksızın adli kontrole ilişkin hükümler uygulanabilir."

MADDE 20 – 5271 sayılı Kanunun 146 ncı maddesinin başlığı "Zorla getirme" şeklinde; birinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(1) Hakkında tutuklama kararı verilmesi veya yakalama emri düzenlenmesi için yeterli nedenler bulunan veya 145 inci maddeye göre çağrıldığı halde gelmeyen şüpheli veya sanığın zorla getirilmesine karar verilebilir."

"(4) Zorla getirme kararı ile çağrılan şüpheli veya sanık derhal, olanak bulunmadığında yol süresi hariç en geç yirmidört saat içinde çağırılan hâkimin, mahkemenin veya Cumhuriyet savcısının önüne götürülür ve sorguya çekilir veya ifadesi alınır.

(5) Zorla getirme, bunun için haklı görülecek bir zamanda başlar ve hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet savcısı tarafından, sorguya çekilmenin veya ifade alınmanın sonuna kadar devam eder."

"(7) Çağrıya rağmen gelmeyen tanık, bilirkişi, mağdur ve şikâyetçi ile ilgili olarak da zorla getirme kararı verilebilir."

MADDE 21 – 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 150 – (1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık, müdafî seçebileceği durumda olmadığı beyan ederse, istemi halinde bir müdafî görevlendirilir.

(2) Müdafî bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir.

(3) Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(4) Zorunlu müdafilikle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 22 – 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 171 – (1) Cezayı kaldıran şahsî sebep olarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını gerektiren koşulların ya da şahsî cezasızlık sebebinin varlığı halinde, Cumhuriyet savcısı kovuşturmaya yer olmadığı kararı verebilir.

(2) 253 üncü maddenin ondokuzuncu fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Cumhuriyet savcısı, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olup, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süreyle ertelenmesine karar verebilir. Suçtan zarar gören, bu karara 173 üncü madde hükümlerine göre itiraz edebilir.

(3) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilebilmesi için, uzlaşmaya ilişkin hükümler saklı kalmak üzere;

a) Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezası ile mahkûm olmamış bulunması,

b) Yapılan soruşturmanın, kamu davası açılmasının ertelenmesi halinde şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatini vermesi,

c) Kamu davası açılmasının ertelenmesinin, şüpheli ve toplumu açısından kamu davası açılmasından daha yararlı olması,

d) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekir.

(4) Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmediği takdirde, kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmesi halinde kamu davası açılır. Erteleme süresince zamanasını işlemeyiz.

(5) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir."

MADDE 23 – 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin başlığı "Hükümün açıklanması ve hükümün açıklanmasının geri bırakılması" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükümlenen ceza, bir yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükümün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmasını ifade eder.

(6) Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,

b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurulmuş yeniden suç işlemeceği hususunda kanaate varılması,

c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

gerekir.

(7) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenек yaptırımlara çevrilemez.

(8) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanasını durur.

(9) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.

(12) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir.

(13) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

(14) Bu maddenin hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, oluşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlarla ilgili olarak uygulanabilir."

MADDE 24 – 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 253 – (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89),

3. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),

4. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),

5. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239), suçları.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. Cumhuriyet savcısı uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmedeği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilemeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(9) Şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görenin uzlaşma teklifini kabul etmesi halinde, Cumhuriyet savcısı uzlaştırmayı kendisi gerçekleştirebileceği gibi, uzlaştırmacı olarak avukat görevlendirilmesini barodan isteyebilir veya hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından uzlaştırmacı görevlendirebilir.

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Cumhuriyet savcısı uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Cumhuriyet savcısı bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte Cumhuriyet savcısına verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı

ayrıntılı olarak açıklanır.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaşmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkındaki kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek Cumhuriyet savcısına verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) Uzlaştırmacıya Cumhuriyet savcısı tarafından çalışma ve masraflarıyla orantılı bir ücret takdir edilerek ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) Uzlaşmanın uygulanmasına ilişkin hususlar, yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 25 – 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 254 – (1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, uzlaştırma işlemleri 253 üncü maddede belirtilen esas ve usule göre, mahkeme tarafından yapılır.

(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini def'aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır."

MADDE 26 – 5271 sayılı Kanunun 309 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 310 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Adalet Bakanı" ibaresi, "Adalet Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 27 – 5271 sayılı Kanunun 325 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve cezanın ertelenmesi hallerinde de birinci fıkra hükmü uygulanır."

MADDE 28 – 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesinin beşinci fıkrasındaki "onsekiz" ibaresi, "onbeş" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 29 – 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir."

MADDE 30 – 5320 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Müdafî ve vekil ücreti

MADDE 13 – (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

MADDE 31 – 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 3 – (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

MADDE 32 – 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(3) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezalarının ilgili kanunlarında 1/6/2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idarî para cezaları Genel Bütçeye gelir kaydedilir. Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine gelir kaydedilir. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen idarî para cezaları ise, ilgili kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Genel Bütçeye gelir kaydedilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının verdiği para cezaları, kendi kanunlarındaki hükümlere tâbidir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(4) Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine

göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur."

MADDE 33 – 5326 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Soruşturma zamanaşımı süresi;

- a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş,
 - b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört,
 - c) Ellibin Türk Lirasından az idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç,
- yıldır."

MADDE 34 – 5326 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(5) İdarî yaptırım kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde, bu karara karşı ancak itiraz yoluna gidilebilir.

(6) Soruşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idarî yaptırım kararına karşı başvuru da bu itiraz merciinde incelenir.

(7) Kovuşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi halinde; fiilin suç oluşturulmaması nedeniyle verilen beraat kararına karşı kanun yoluna gidildiği takdirde, idarî yaptırım kararına karşı itiraz da bu kanun yolu merciinde incelenir.

(8) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

MADDE 35 – 5326 sayılı Kanunun 28 inci maddesine sekizinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra numarası buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(9) İdarî para cezasının alt ve üst sınırının kanunda gösterildiği kabahatler dolayısıyla verilmiş idarî para cezasına karşı başvuruda bulunulması halinde, mahkeme idarî para cezasının miktarında değişiklik yaparak da başvurunun kabulüne karar verebilir."

MADDE 36 – 5326 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinde yer alan "Bu Kanunda" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve 1 Haziran 2005 tarihinden sonra yürürlüğe giren diğer kanunlardaki idarî para cezaları ile ilgili olarak" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37 – 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına "kaymakamlıklarca" ibaresinden sonra gelmek üzere "yurt dışında elçilik ve konsolosluklarca" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 38 – 5352 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 13/A maddesi eklenmiştir.

"Yasaklanmış hakların geri verilmesi

MADDE 13/A – (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkûmiyete bağladığı hak yoksunluklarının giderilebilmesi için, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilir. Bunun için; Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları saklı kalmak kaydıyla,

a) Mahkûm olunan cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren üç yıllık bir sürenin geçmiş olması,

b) Kişinin bu süre zarfında yeni bir suç işlememiş olması ve hayatını iyi halli olarak sürdürdüğü hususunda mahkemede bir kanaat oluşması,

gerekir.

(2) Mahkûm olunan cezanın infazına genel af veya etkin pişmanlık dışında başka bir hukukî nedenle son verilmiş olması halinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilmesi için, hükmün kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl geçmesi gerekir. Ancak, bu süre kişinin mahkûm olduğu hapis cezasına üç yıl eklenmek suretiyle bulunacak süreden az olamaz.

(3) Yasaklanmış hakların geri verilmesi için, hükümlünün veya vekilinin talebi üzerine, hükmü veren mahkemenin veya hükümlünün ikametgâhının bulunduğu yerdeki aynı derecedeki mahkemenin karar vermesi gerekir.

(4) Mahkeme bu husustaki kararını, dosya üzerinde inceleme yaparak ya da Cumhuriyet savcısını ve hükümlüyü dinlemek suretiyle verebilir.

(5) Yasaklanmış hakların geri verilmesi talebi üzerine mahkemenin verdiği karara karşı, hükümle ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Yasaklanmış hakların geri verilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde, adli sicil arşivine kaydedilir.

(7) Yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna başvurulması nedeniyle oluşan bütün masraflar hükümlü tarafından karşılanır."

MADDE 39 – 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 19 – (1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından erteleme süresi üç yıldır."

MADDE 40 – 5395 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 23 – (1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda, Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından denetim süresi üç yıldır."

MADDE 41 – 5395 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 24 – (1) Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaşmaya ilişkin hükümleri suça sürüklenen çocuklar bakımından da uygulanır."

MADDE 42 – 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(2) Denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından yapılan çağrılara veya hazırlanan denetim planına uyarıya rağmen uyulmaması, denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülük ihlali sayılır."

MADDE 43 – 5402 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) Kanunlarla öngörülen denetimli serbestlik tedbirine ilişkin görevleri yapmak."

MADDE 44 – 5402 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(2) Kamu yararına çalışma yaptırımının infazında 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümleri uygulanmaz."

MADDE 45 – 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin sekizinci fıkrası ile 227 nci maddesinin

üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hükme bağlanmış olmakla beraber henüz kesinleşmemiş olan dosyalarda, uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez.

MADDE 46 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 47 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18/12/2006

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:11354

Ankara 29/01/2007

ADALET BAKANLIğI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
ANKARA

İLGİ:19.01.2007 günlü B.03.0.CİG.0.00.00.05-010.03.01-48-06/2933 sayılı yazımız.

İlgi yazımız ekinde gönderilen *“Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Ödenecek Ücretlerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı* hakkında Türkiye Barolar Birliği'nin görüşleri ile Barolarımızdan gelen ve bir dosya haline getirilen görüşler ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Eki:Dosya

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Özdemir ÖZOK

Ek-2

TASLAKLAR HAKKINDA GÖRÜŞ BİLDİRİLMESİNDE KULLANILACAK FORM

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Türkiye Barolar Birliği, C.M.K. kapsamında müdafî ve vekil görevlendirmelerinden kaynaklanan sorunların giderilmesi için yasa değişikliği çalışmaları sırasında, temel görüşünün; soruşturma aşamasında herhangi bir sınırlamaya tabi tutmadan her olayda, istekte bulunan her şikâyetçi ve şüpheliye baro tarafından avukat görevlendirilmesini, kovuşturma aşamasında ise suç ve ceza açısından herhangi bir ayırım yapmadan, maddî durumunun uygun olmaması nedeni ile müdafî ya da vekil seçemeyeceğini bildiren kimselere baro tarafından “adli yardım” kuralları kapsamında avukat görevlendirilmesi olduğunu belirtmiştir.</p> <p>Bu görüşümüz kabul edilmeyerek, zorunlu müdafîliği daraltan, bu alanda uygulanacak avukat ücretine ilişkin tarifeyi hazırlama yetkisini Avukatlık Yasası’na aykırı olarak Türkiye Barolar Birliği’nden alan, görevlendirme ve ücretin ödenmesine ilişkin hususları düzenleyen yönetmeliği hazırlama yetkisini de Türkiye Barolar Birliği’nden alan 5560 sayılı Yasa’ya dayanılarak hazırlanan Yönetmelik Taslağı da Yasa’daki olumsuzlukları sürdürmektedir.</p> <p>Yönetmelik Taslağı baro tarafından atanan müdafî/vekilin ücretinin savcılık veya mahkeme tarafından sarf kararı ile ödenmesine ilişkin düzenlemeler ile savunmanın iddia ve hüküm makamına karşı bağımsızlığını önemli ölçüde zedelenmektedir.</p>	<p>Cumhuriyet Savcılığı veya mahkemenin avukata ücretinin ödenmesine ilişkin “sarf kararı” vermesine gerek yoktur. Avukat, sorgu ya da duruşma tutanağını görevlendirmeyi yapan baro başkanlığına sunmalı ve baro ödeme emrini düzenlemelidir.</p>

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Amaç MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine müdafî veya vekillerin görevlendirilmeleri ile bu kişilere ödenecek ücrete ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.</p>		
<p>Kapsam MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince müdafî veya vekil görevlendirilmesi ile bu kişilere yapılacak ödemeleri kapsar.</p>		
<p>Dayanak MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanununun 150 nci ve 23/03/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi gereğince hazırlanmıştır.</p>		

<p>Tanımlar MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan; a) Baro: Hukukî yardımın yapılacağı yerin bağlı bulunduğu baroyu, b) Kovuşturma: İddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi, c) Soruşturma: Yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden; kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilen hâllerde bu kararın kesinleşmesi, kamu davası açılan hâllerde ise iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi, ç) Tarife: Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak her yıl Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanan ve müdafî veya vekillere ödenecek ücretleri gösteren tarifeyi, ifade eder.</p>		
<p>Müdafî veya vekillerin görevlendirilmesi MADDE 5- (1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse kendisine,</p>	<p>5320 sayılı Yasa'da yapılan değişiklikle (Madde 13) soruşturma safhasında ifadeyi alan merciin veya sorguyu yapan hakimin talebi ile müdafî görevlendirilmesinin yapılacağına dair hükmü CMK 149 ve diğer maddeleri ile çelişmektedir. Talep beklenmeden de görevlendirme yapılması esastır. CMK işlemi başladığı anda</p>	

görevlendirilecek müdafî için ödenecek ücretin yargılama giderlerinden sayılacağı hususu hatırlatılarak talebi hâlinde bir müdafî görevlendirilir.

(2) Şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malûl veya sağır ve dilsiz ise ya da hakkında alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı soruşturma ya da kovuşturma yapılıyorsa istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir. Ancak bunun için şüpheli veya sanığın müdafîinin olmaması şarttır.

(3) İkinci fıkrada sayılan hâllerde kovuşturma aşamasında sanığa “tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde müdafîi bulunup bulunmadığını bildirmesi, bildirimde bulunmadığı takdirde müdafîi olmadığının kabul edileceği” meşruhatını taşıyan tebligat çıkartılır. Sanık tarafından bildirimde bulunulmadığı takdirde bir müdafî görevlendirilir.

(4) Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifadeyi alan merciin veya sorguyu yapan hâkimin, kovuşturma evresinde ise mahkemenin talebi üzerine baro tarafından görevlendirilir.

görevlendirme yapılması esastır.

Görevlendirme esasları

MADDE 6- (1) Soruşturma evresinde görev yapan müdafî veya vekil, engel bulunmadığı takdirde kovuşturma evresinde de öncelikle görevlendirilir.

(2) Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca aralarında menfaat çatışması bulunduğu bildirilmediği takdirde birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için aynı müdafî veya vekil görevlendirilebilir.

(3) Baro tarafından müdafî veya vekil olarak atanan avukat, görevlendirilmesine ilişkin yazıya dayanarak başka bir avukata yetki verebilir.

(4) Müdafî veya vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir.

(5) Kanun yolu muhakemesinde yapılacak duruşma için müdafî veya vekil talep edilmesi hâlinde görevlendirme, kanun yolu incelemesinin yapılacağı yer barosunca yapılır.

(6) Müdafî veya vekil, duruşmada hazır bulunmaz veya

(1) Görev alacak avukatlar baro başkanlığından yazılı talepte bulunanlar arasından seçilir. Barolar tarafından verilen eğitim programına katılan avukatlara öncelik tanınır.

(Taslak 6/1 in son kelimesi "görevlendirilir" değil, "görevlendirilebilir" olmalıdır.)

6/6'ya "soruşturmanın" da eklenmesi gerekir.

(3) mesleki mazeretli olma koşulu eklenmelidir.

<p>vakitsiz olarak duruşmadan çekilir veya görevini yerine getirmekten kaçınırsa, hâkim veya mahkeme derhal başka bir müdafî veya vekil görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar.</p>		
<p>Görevin sona ermesi MADDE 7- (1) Müdafî veya vekilin görevi;</p> <p>a) Soruşturma evresinde; kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,</p> <p>b) Kovuşturma evresinde; yetkisizlik veya esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi ile davanın nakline karar verilmesi,</p> <p>c) Müdafî, vekil veya kendisi için müdafî ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,</p> <p>ç) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi, hâlinde sona erer.</p> <p>(2) Müdafî veya vekil azledilemez ancak; müdafî, vekil ya da kendisi için görevlendirme yapılan kişinin baro tarafından kabul edilen haklı sebeplerinin varlığı hâlinde önceki müdafî ya da vekilin görevine</p>		<p>Madde 7- BİRİNCİ FIKRANIN (b) BENDİNE “görevsizlik” eklenmelidir.</p>

son verilerek yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ödeme Usul ve Esasları

Bu bölümde yer alan düzenlemeler avukatların meslek örgütü olan baroları devre dışı bırakan, avukatın ve savunmanın bağımsızlığını zedeleyen hükümler içermektedir.

Baroları avukat atanmasını takip eden bürokratik bir makam haline getiren bu düzenleme zaman içerisinde atanan avukatların meslek kuruluşundan kopması ve yargı makamları nezdinde görev yapan avukatlar grubu oluşturulması sonucuna gidecektir. Bir nevi “*Hazine avukatlığına*” benzer uygulama ile mahkemelere veya savcılığa bağlı “*CMK avukatlığı*” kurumu oluşturacaktır. Bu durum iddia ve savunma makamlarının aynı merci elinde toplanması sonucunu doğurur ki yargılama makamlarının bağımsız olmadığı bir yargı faaliyeti bağımsız yargı sayılamaz.

Ayrıca avukatın sadece yol giderlerini almasına ilişkin düzenleme yapıp diğer giderlerine ilişkin hüküm getirilmemesi eksiklik olmuştur.

12. madde hükmü ile barolar sadece avukat atanmasını takip eden bir birim haline getirilmiş, bu takip işlemi için kağıt kalem parası kabilinden bir ödeme öngörülerek barolar avukat atamalarının mali yönünden dışlanmış, bu görev yargı mercilerini sırtına yüklenmiştir.

Bu hüküm uyarınca 200 ve daha az üyeye

	<p>sahip baroya aylık olarak 800 YTL ödeme yapılacaktır. En çok üyeye sahip İstanbul barosu müdafî görevlendirme işi için aylık (400 X 8 = 3200 YTL) alabilecektir. Müdafî ve vekil görevlendirme ile ilgili olarak pek çok yazışma, telefon ve haberleşme gideri olan, bu avukatların eğitimi ile ilgili olarak ciddi görevler üstlenen barolar ekonomik olarak bu işleri yapamaz hale gelecektir.</p>	
<p>Ücret MADDE 8- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nden ayrı olarak hazırlanacak Tarife gereğince ödenecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır.</p> <p>(2) Müdafî veya vekilin görevi gereği bürosunun bulunduğu yer belediye sınırları dışına çıkması hâlinde yaptığı zorunlu yol giderleri ayrıca ödenir. Bunun için yapılan giderin usulüne uygun şekilde düzenlenen bir belgeye dayandırılması gerekir.</p> <p>(3) Müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenen ücret ile ikinci fıkrada belirtilen zorunlu yol gideri yargılama giderlerinden sayılır.</p>	<p>“Ücret” kenar başlıklı bu maddenin ikinci fıkrasında müdafî veya vekilin zorunlu giderleri düzenlenirken, sadece büronun bulunduğu yer belediye sınırları dışına çıkılması durumunda yapılan yol giderleri zorunlu gider sayılmakta ve bu giderin usulüne uygun şekilde düzenlenen bir belgeye dayandırılması durumunda ödenmesi öngörülmektedir.</p> <p>Öncelikle, sadece yol giderlerinin zorunlu gider olarak kabulü yerinde değildir. Görevlendirilen işle ilgili fotokopi ve diğer kırtasiye giderlerinin de karşılanması gerekir.</p> <p>Yol giderinin ise ancak büronun bulunduğu yer belediye sınırları dışına çıkılması ile sınırlanması da özellikle Büyükşehirlerde görev yapan meslektaşlarımızın mağduriyetine yol açacaktır.</p>	<p>(2) Müdafî veya vekile görevlendirildiği iş gereği yapmak zorunda olduğu yol ve kırtasiye giderlerine karşılık olarak ücretin onda biri kadar zorunlu gider ödenir. Bu oranı aşan harcamalar usulüne uygun şekilde düzenlenen bir belgeye dayandırıldığında ayrıca ödenir.</p> <p>İkinci fıkranın yukarıdaki gibi değişmesi durumunda üçüncü fıkradaki “zorunlu yol gideri” tanımının “zorunlu gider” olarak yazılması gerekecektir.</p>

<p>Tarife MADDE 9- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek ücret, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl hazırlanacak Tarifede gösterilir. (2) Hazırlanan Tarife Resmî Gazetede yayımlanır.</p>		
<p>Ödemeye ilişkin esaslar MADDE 10- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekile Tarifede belirlenen ücret ödenir. (2) Soruşturma ve kovuşturma evreleri için ayrı ayrı ücret ödenir. (3) Soruşturma evresinde kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcılığı ve mahkeme huzurunda yapılan ifade alma veya sorgu için zorunlu sebeplerle farklı avukatların görevlendirilmesi hâlinde tek bir ücret ödenir ve bu ücret görevli avukatlara eşit şekilde paylaşılır. Soruşturma veya kovuşturma evresinde bir kişi için aynı avukata birden fazla ücret ödenmez.</p>	<p>(8). Fıkıradaki belirtilen; kovuşturma evresinde görevsizlik kararını ile dosyanın üst dereceli mahkemeye gönderilmesi durumunda ücretler arasındaki farkın ödenmesini mahkemenin karar vermesine gerek yoktur.</p> <p>(11). Cumhuriyet Savcılığı ya da mahkemece bir sarf kararı düzenlenmesini savunmanın bağımsızlığına aykırılık ve avukatın denetlenmesi olarak kabul edilmelidir.</p>	<p>Tarifede yazılı ücretler arasındaki farkın ödeneceğinin belirtilmesi yeterlidir.</p> <p>(3) ...zorunlu sebeplerle farklı avukatların görevlendirilmesi halinde avukatlara ayrı ayrı ücret ödenir...</p> <p>Son cümle metinden çıkarılmalıdır.</p> <p>(7) Bu fıkraya "birleştirme" eklenmelidir.</p> <p>(10) <i>Talimat mahkemesinde tam ücret ödenmelidir.</i></p> <p>(11). Fıkıradaki esas alınacak tarifenin, sarf kararının düzenlendiği tarihteki tarife olarak değil de "baro tarafından ödeme emrinin düzenlediği</p>

(4) Aralarında menfaat çatışması bulunmayan birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için görevlendirilen aynı müdafî ya da vekile bu kişilerin her biri için ayrı, ancak en fazla on kişi ücreti ödenir.

(5) Yetki belgesi ile görevlendirilen avukata ayrıca ücret ödenmez.

(6) Müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatın mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde yeniden görevlendirilen müdafî veya vekile de Tarifedeki ücret ödenir.

(7) Yetkisizlik, görevsizlik veya davanın nakli sebebiyle müdafîlik ya da vekillik görevinin sona ermesi hâlinde Tarifede yazılı ücret ödenir.

(8) Kovuşturma evresinde görevsizlik kararı verilerek dosyanın üst dereceli mahkemeye gönderilmesi hâlinde Tarifede yazılı ücretler arasındaki farkın ödenmesine üst mahkemece karar verilir.

(9) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafî ya da vekile Tarifede yazılı ücretin tamamı ödenir.

(10) Talimat mahkemesinin

tarihte yürürlükte bulunan tarife” olarak belirtilmesi ve kovuşturmanın sona erdiği tarihte de farklı bir ücret söz konusu ise aradaki farkın ödenmesi gerekir.

talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekile Tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

(11) Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde sarf kararının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan Tarife esas alınır.

Ücret ve yol giderlerinin ödenme usulü

MADDE 11- (1) Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen ücreti almaya hak kazanır. Bu ücret, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emriyle ödenir.

(2) Yol giderleri ise buna ilişkin belgenin ibrazı üzerine birinci fıkrada sayılan mercilerce düzenlenen sarf kararına istinaden ödeme emriyle ödenir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi Cumhuriyet savcısı veya mahkeme hakimi tarafından düzenlenecek sarf kararı, savunmanın bu makamlardan bağımsızlığına aykırıdır ve avukatın denetlenmesi anlamına gelecek, avukatı bilirkişiler ile aynı konuma getirecektir. Bu nedenle, sarf kararı yerine, halen uygulanmakta olduğu gibi avukatın ifade ya da duruşma tutanağını baroya sunması üzerine baro tarafından ödeme emri düzenlenmelidir.

Ayrıca, ödemenin hangi makam tarafından yapılacağı ve avukatın katma değer vergisi açısından mağduriyetine yol açılmaması için ödemenin serbest meslek makbuzunun ibrazında peşin olarak yapılacağı maddede belirtilmesi gerekir.

“Ücret ve zorunlu giderlerin ödenme usulü”

“Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise oturuma katılmakla Tarifede belirlenen ücreti almaya hak kazanır. Bu ücret ve zorunlu gider, tutanağın ibrazı üzerine gerekli incelemeyi yapan baro tarafından düzenlenen ödeme emriyle görevin yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığı Yazı İşleri Müdürlüğü vevnesi tarafından ödenir.”

Barolara yapılacak ödeme

MADDE 12- (1) Barolara Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yürüttükleri müdafî ve vekil görevlendirmeleri ile ilgili yapılan cari giderlerde kullanılmak üzere her ay bir ödeme yapılır.

(2) Bu amaçla yapılacak olan ödemelerde Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Ödenecek Ücret Tarifesinde ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için ödenecek ücret esas alınır ve kayıtlı üye sayısı;

200'e kadar olan barolara bu miktarın iki katı,

500'e kadar olan barolara bu miktarın üç katı,

1000'e kadar olan barolara bu miktarın dört katı,

5000'e kadar olan barolara bu miktarın altı katı,

5000 ve üzeri olan barolara bu miktarın sekiz katı,

ödeme yapılır.

(3) Ödeme, müdafî veya vekil görevlendirilmeleri için Adalet Bakanlığı bütçesinde yer alan ödenekten karşılanır ve baronun bulunduğu yer il Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır.

(4) Bu ödemeler Ceza

"Barolara yapılacak ödeme", baroları bu konuda hizmet veremez konuma getirecektir. Avukat sayısına göre değil yapılan görevlendirme sayısına ve ödenen ücrete göre ödenek aktarımı gerekir.

(1). ve (2). Fıkralar yerine (1). fıkra olarak;

"Barolara Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yürüttükleri müdafî ve vekil görevlendirmeleri ile ilgili yapılan cari giderlerde (personel, eğitim, iletişim, kırtasiye, donanım ve yazılım gibi) kullanılmak üzere önceki yıl yaptıkları görevlendirmelere ödenen ücretin %15 'i kadar ödeme her yılın Ocak ayı içinde peşin olarak yapılır."

(3). Fıkra (2). Fıkra olarak,

(4). Fıkra (3). Fıkra olarak korunmuştur.

<p>Muhakemesi Kanunu uyarınca müdafî veya vekil görevlendirilmesi dolayısıyla yapılan harcamaların karşılanmasına yönelik olup başka bir iş için kullanılamaz.</p>		
<p>Geçici Madde 1- (1) Bu Yönetmelik, 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda da uygulanır.</p>		
<p>Geçici Madde 2- (1) 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda bu Yönetmelik uyarınca hazırlanan Tarifede belirlenen ücret ödenir.</p>	<p>5560 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesinden önce C.M.K. 150. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince zorunlu müdafilik kapsamında olan suçlar için görevlendirilen ve kendisine yapılan çağrı üzerine ilk duruşmaya katılan müdafî/vekil yeni yasal düzenleme nedeni ile görevini sürdürmemektedir.</p> <p>Bu durumdaki avukata katıldığı duruşma dikkate alınarak tarifedeki ücret ödenmelidir.</p>	
		<p>Geçici Madde 3- 5560 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce zorunlu müdafilik kapsamında olan suçlar nedeni ile müdafî/vekil olarak görevlendirilen ve kendisine yapılan çağrı üzerine ilk duruşmaya katılan avukata tarifedeki ücret ödenir.</p>

Yürürlük MADDE 13- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.		
Yürütme MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.		

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

(Yürürlüğü Durdurma İstemlidir)

DAVACI (İptal İsteminde Bulunan) : 1. Ali TOPUZ (İstanbul)
2. Haluk KOÇ (Samsun)

ile aşağıda ad ve soyadları ile seçim bölgeleri yazılı 122 milletvekili.

3. Uğur AKSÖZ	Adana
4. N. Gaye ERBATUR	Adana
5. Kemal SAĞ	Adana
6. Tacidar SEYHAN	Adana
7. Mehmet Ziya YERGÖK	Adana
8. Halil ÜNLÜTEPE	Afyonkarahisar
9. Zekeriya AKINCI	Ankara
10. Oya ARASLI	Ankara
11. Yılmaz ATEŞ	Ankara
12. Ayşe Gülsün BİLGEHAN	Ankara
13. A. İsmet ÇANAKÇI	Ankara
14. Yakup KEPENEK	Ankara
15. Bayram Ali MERAL	Ankara
16. Feridun F. BALOĞLU	Antalya
17. Hüseyin EKMEKCIOĞLU	Antalya
18. Atilla EMEK	Antalya
19. Tuncay ERCENK	Antalya
20. Nail KAMACI	Antalya
21. Osman KAPTAN	Antalya
22. Osman ÖZCAN	Antalya
23. Ensar ÖGÜT	Ardahan
24. Yüksel ÇORBACIOĞLU	Artvin
25. Mehmet BOZTAŞ	Aydın
26. Özlem ÇERÇİOĞLU	Aydın
27. Mehmet Mesut ÖZAKCAN	Aydın
28. Mehmet SEMERCİ	Aydın
29. Sedat PEKEL	Balıkesir
30. Orhan SÜR	Balıkesir
31. Yaşar TÜZÜN	Bilecik
32. Ramazan Kerim ÖZKAN	Burdur
33. Mehmet KÜÇÜKAŞIK	Bursa
34. Mustafa ÖZYURT	Bursa
35. Ahmet KÜÇÜK	Çanakkale
36. İsmail ÖZAY	Çanakkale
37. Feridun AYVAZOĞLU	Çorum
38. Mustafa GAZALCI	Denizli
39. Mehmet NEŞSAR	Denizli
40. V. Haşim ORAL	Denizli
41. Mesut DEĞER	Diyarbakır
42. Rasim ÇAKIR	Edirne
43. Nejat GENCAN	Edirne
44. Erol TINASTEPE	Erzincan
45. Cevdet SELVİ	Eskişehir
46. Mehmet Vedat YÜCESAN	Eskişehir
47. Mustafa YILMAZ	Gaziantep

48. Ahmet YILMAZKAYA	Gaziantep
49. Mehmet IŞIK	Giresun
50. Esat CANAN	Hakkari
51. Fuat ÇAY	Hatay
52. Gökhan DURGUN	Hatay
53. Abdülaziz YAZAR	Hatay
54. Yücel ARTANTAŞ	İğdir
55. Mevlüt COŞKUNER	Isparta
56. Halil AKYÜZ	İstanbul
57. İsmet ATALAY	İstanbul
58. Ali Rıza GÜLÇİÇEK	İstanbul
59. Hasan Fehmi GÜNEŞ	İstanbul
60. Zeynep Damla GÜREL	İstanbul
61. Algan HACALOĞLU	İstanbul
62. Birgen KELEŞ	İstanbul
63. Ali Kemal KUMKUMOĞLU	İstanbul
64. Güldal OKUDUCU	İstanbul
65. Onur ÖYMEN	İstanbul
66. Ahmet Sırrı ÖZBEK	İstanbul
67. Mehmet Ali ÖZPOLAT	İstanbul
68. Mehmet SEVİGEN	İstanbul
69. Berhan ŞİMŞEK	İstanbul
70. Bihlun TAMAYLIGİL	İstanbul
71. Canan ARITMAN	İzmir
72. Bülent BARATALI	İzmir
73. Ali Rıza BODUR	İzmir
74. Ahmet ERSİN	İzmir
75. Erdal KARADEMİR	İzmir
76. Yılmaz KAYA	İzmir
77. Türkan MIÇOOĞULLARI	İzmir
78. Oğuz OYAN	İzmir
79. Sedat UZUNBAY	İzmir
80. Hakkı ÜLKÜ	İzmir
81. Mehmet PARLAKYİĞİT	Kahramanmaraş
82. Mehmet YILDIRIM	Kastamonu
83. Halil TIRYAKI	Kırıkkale
84. Yavuz ALTINORAK	Kırklareli
85. Hüseyin BAYINDIR	Kırşehir
86. İzzet ÇETİN	Kocaeli
87. Salih GÜN	Kocaeli
88. Atilla KART	Konya
89. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU	Malatya
90. Muharrem KILIÇ	Malatya
91. Nuri ÇİLİNGİR	Manisa
92. Hasan ÖREN	Manisa
93. Ufuk ÖZKAN	Manisa
94. Mustafa Erdoğan YETENÇ	Manisa
95. Mahmut DUYAN	Mardin
96. Ali OKSAL	Mersin
97. Şefik ZENGİN	Mersin
98. Ali ARSLAN	Muğla
99. Gürol ERGİN	Muğla
100. Fahrettin ÜSTÜN	Muğla
101. Ali Cumhur YAKA	Muğla
102. Mehmet Şerif ERTUĞRUL	Muş

103. Orhan ERASLAN	Niğde
104. İdris Sami TANDOĞDU	Ordu
105. Kazım TÜRKMEN	Ordu
106. Necati UZDİL	Osmaniye
107. İlyas Sezai ÖNDER	Samsun
108. Engin ALTAY	Sinop
109. Nurettin SÖZEN	Sivas
110. Mehmet Vedat MELİK	Şanlıurfa
111. Mahmut YILDIZ	Şanlıurfa
112. Mehmet Nuri SAYGUN	Tekirdağ
113. Enis TÜTÜNCÜ	Tekirdağ
114. Orhan Ziya DİREN	Tokat
115. Feramus ŞAHİN	Tokat
116. Şevket ARZ	Trabzon
117. Hasan GÜYÜLDAR	Tunceli
118. V. Sinan YERLİKAYA	Tunceli
119. Osman COŞKUNOĞLU	Uşak
120. Mehmet KARTAL	Van
121. Muharrem İNCE	Yalova
122. Emin KOÇ	Yozgat
123. Harun AKIN	Zonguldak
124. Nadir SARAÇ	Zonguldak

TEBLİGAT YAPILACAK DAVACILAR : Ali TOPUZ, İstanbul Milletvekili, TBMM, Ankara.
Haluk KOÇ, Samsun Milletvekili, TBMM, Ankara.

İPTALİ İSTENEN KANUN : 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun;

a) 21 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkraları,

b) 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları,

c) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması ibaresi ile bu maddenin 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesine eklediği (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkraları,

d) 24 üncü maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesi,

e) 25 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesi,

f) 30 uncu maddesinin kenar başlığı ile birlikte değiştirdiği 5230 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi.

DAVA KONUSU : 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun;

a) 21 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarının,

b) 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının,

c) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması ibaresi ile bu maddenin 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesine eklediği (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralarının,

d) 24 üncü maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin,

e) 25 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin,

f) 30 uncu maddesinin kenar başlığı ile birlikte değiştirdiği 5230 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin,

iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemi.

İPTALİ İSTENEN KANUNUN YAYIM TARİHİ ... : 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 19.12.2006 tarihli ve 26381 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

I. OLAY

Türk Ceza Kanunu, Kabahatlar Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Adli Sicil Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu ve Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kuralları Kanununun uygulanmasında ortaya çıkan bazı tereddütlerin giderilmesi ve farklı uygulamaların ortadan kaldırılması yönünde sözü edilen kanunlarda değişiklikler yapan 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun 19.12.2006 tarihli ve 26381 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunda Anayasaya aykırı düşen hükümlere yer verildiğinden bu hükümlerin iptalleri için, yürürlüklerinin de durdurulması istemiyle Yüksek Mahkemenize başvurulması zorunlu görülmüştür.

Aşağıda önce, 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun iptali istenen hükümlerine yer verildikten sonra, iptali istenen hükümlerle ilgili olarak Anayasaya aykırılık gerekçeleri açıklanmıştır.

II. İPTALİ İSTENEN HÜKÜMLER

1) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 21 inci Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 150 nci Maddesinin Üç ve Dört Numaralı Fıkraları

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 21 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin üç ve dört Numaralı fıkraları aynen şöyledir:

“(3) Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmü uygulanır.

“(4)Zorunlu müdafilikle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

2) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 22 nci Maddesinin Değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci Maddesinin (2), (3), (4) ve (5) Numaralı Fıkraları

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları aynen şöyledir:

“(2) 253 üncü maddenin ondokuzuncu fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Cumhuriyet savcısı, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olup, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süreyle ertelenmesine karar verebilir. Suçtan zarar gören, bu karara 173 üncü madde hükümlerine göre itiraz edebilir.

(3) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilebilmesi için, uzlaşmaya ilişkin hükümler saklı kalmak üzere;

a) Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezası ile mahkûm olmamış bulunması,

b) Yapılan soruşturmanın, kamu davası açılmasının ertelenmesi halinde şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatini vermesi,

c) Kamu davası açılmasının ertelenmesinin, şüpheli ve toplum açısından kamu davası açılmasından daha yararlı olması,

d) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekir.

(4) Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmediği takdirde, kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilir. Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmesi halinde kamu davası açılır. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez.

(5) Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.»»

3) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 23 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasındaki “ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını” İbaresini ile 5271 Sayılı Kanunun 231 inci Maddesine eklenen (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) Numaralı Fıkraları

5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin başlığını değiştiren ve bu maddeye fıkralar ekleyen 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrası aynen şöyledir:

“5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin başlığı “Hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.”

İptali istenen, “ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması” ibaresidir.

23 üncü maddenin 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesine eklediği iptali istenen diğer fıkralar ise aynen şöyledir:

“(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, bir yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,

b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,

c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

gerekir.

(7) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümden, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

(8) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur.

(9) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.

(12) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir.”

(13) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

(14) Bu maddenin hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.”

4) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 24 üncü Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 253 üncü Maddesi

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 24 üncü maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesi aynen şöyledir:

“MADDE 253- (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89),

3. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),

4. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),

5. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),

suçları.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruřturulması ve kovuřturulması Őikayete baęlı olsa bile, etkin piřmanlık hűkűmlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlıęa karřı suçlarda, uzlařtırma yoluna gidilemez.

(4) Soruřturma konusu suçun uzlařmaya tĀbi olması halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı űzerine adlĀ kolluk gűrevlisi, Őűpheli ile maędur veya suçtan zarar gűrene uzlařma teklifinde bulunur. Őűphelinin, maędurun veya suçtan zarar gűrenin reřit olmaması halinde, uzlařma teklifi kanunĀ temsilcilerine yapılır. Cumhuriyet savcısı uzlařma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Őűpheli, maędur veya suçtan zarar gűren, kendisine uzlařma teklifinde bulunulduktan itibaren ű gűn içinde kararını bildirmedięi takdirde, teklifi reddetmiř sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukĀ sonuçları anlatılır.

(6) ResmĀ mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar gűrene, Őűpheliye veya bunların kanunĀ temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kiřinin maęduriyetine veya zarar gűrmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlařtırma yoluna gidilebilmesi için, maędur veya suçtan zarar gűrenlerin hepsinin uzlařmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(9) Őűpheli ile maędur veya suçtan zarar gűrenin uzlařma teklifini kabul etmesi halinde, Cumhuriyet savcısı uzlařtırmayı kendisi gerçekleřtirebileceęi gibi, uzlařtırmacı olarak avukat gűrevlendirilmesini barodan isteyebilir veya hukuk űęrenimi gűrműř kiřiiler arasından uzlařtırmacı gűrevlendirebilir.

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısının uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Cumhuriyet savcısı uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Cumhuriyet savcısı bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte Cumhuriyet savcısına verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 09.06.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek Cumhuriyet savcısına verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) Uzlaştırmacıya Cumhuriyet savcısı tarafından çalışma ve masraflarıyla orantılı bir ücret takdir edilerek ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) Uzlaştırmanın uygulanmasına ilişkin hususlar, yönetmelikle düzenlenir.”

5) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 25 inci Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 254 üncü Maddesi

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 25 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi aynen şöyledir:

“5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 254- (1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, uzlaştırma işlemleri 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre, mahkeme tarafından yapılır.

(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini defaten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır.”

6) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 30 uncu Maddesinin Kenar Başlığı ile Birlikte Değiştirdiği 5230 Sayılı Kanunun 13 üncü Maddesi

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 30 uncu maddesinin kenar başlığı ile birlikte değiştirdiği 5230 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi aynen şöyledir:

“Müdafi ve vekil ücreti

MADDE 13- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafi ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

III. GEREKÇE

1) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 21 inci Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 150 nci Maddesinin Üç ve Dört Numaralı Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 21 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmünün uygulanacağı; dördüncü fıkrasında da, zorunlu müdafilikle ilgili diğer hususların, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 150/3 üncü maddesindeki istem aranmaksızın müdafî görevlendirilmesi gerektiren (zorunlu müdafilik) suçların alt sınırını beş yıldan fazla suçlar olarak sınırlayan düzenleme, kişinin Anayasanın 36 ncı maddesinde belirtilen savunma hakkını Anayasanın 13 üncü maddesinde ifade edilen ilkelere aykırı olarak ölçüsüzce ve özünden zedelemekte ve bu nedenle Anayasanın 13 üncü ve 36 ncı maddelerine aykırı düşmektedir. Zorunlu müdafilikle ilgili hususların düzenlenmesi yetkisini Türkiye Barolar birliğinden alan (4) numaralı fıkra ise savunma ve adil yargılanma hakkını yürütmenin denetimi, diğer bir anlatımla vesayeti altına sokmaktadır. Bu durum hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, eşitlik ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmadığından aşağıda (2) ve (6) numaralı başlık altında etraflıca belirtilen nedenlerle Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

2) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 22 nci Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 171 inci Maddesinin (2), (3), (4) ve (5) Numaralı Fıkralarının Anayasaya Aykırılığı

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin iptali istenen (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları ile; Ceza Yargılaması Hukukumuzda “**kamu davasının açılmasının ertelenmesi**” adı altında yeni bir müessese getirilmiştir.

5560 sayılı Kanunun 22 nci maddesi ile yapılan düzenlemeye göre; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yine 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunun iptali istenen 24 üncü maddesi ile değiştirilen 253 üncü maddesinin ondokuzuncu fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Cumhuriyet savcısının, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olup, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, **yeterli şüphenin varlığına rağmen**, kamu davasının açılmasının beş yıl süreyle ertelenmesine karar verebilmesi öngörülmüştür.

Anayasanın “**Hak arama hürriyeti**” başlıklı 36 ncı maddesinde, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve

davali kimliğiyle sav ve savunma hakkına sahip olduğu; 13 üncü maddesinde de temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği öngörülmüştür.

İptali istenen kural ile yapılan düzenleme, Anayasa md. 36'da ifade edilen "hak arama hürriyeti" ni ölçüsüzce sınırlandıran ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi md. 6'da güvence altına alınan adil yargılanma hakkına açıkça aykırı düşen ve dolayısıyla Anayasanın 90 ıncı maddesiyle de bağdaşmayan bir düzenlemedir. Değişiklikten önceki hükümlere göre, kuvvetli delil ve şüphe bulunduğu kamu davasının açılması zorunluysen, yeni getirilen sistemle yeterli şüphenin varlığına rağmen, diğer bir anlatımla değişiklikten önceki koşullar gerçekleşmiş olsa bile kamu davasının açılması ertelenebilecektir.

04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yürürlüğe konulmasına ve uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen 23.03.2005 tarih ve 5230 tarihli Kanunun 9 uncu maddesi ile "şahsi dava" açma hakkı kaldırılmış, özel kanunlarda öngörülen şahsi davaların kamu davasına dönüşeceği halen şahsi dava usulüne göre yürütülen davaların da kamu davası olarak sürdürüleceği şahsi davacıların, katılan sıfatını alacağı öngörülmüştür. Bu durumda, iptali istenen söz konusu ikinci fıkra ile yapılan düzenlemeye göre; Cumhuriyet savcısının, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olup, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süreyle ertelenmesine karar vermesi halinde bu hüküm kapsamına giren suçtan zarar görenlerin haklarını aramaları için başka hiçbir yol kalmayacaktır. Suçtan zarar görenin, Yasanın 173 üncü maddesine göre itiraz hakkını kullanması da sonucu değiştirmeyecektir. Zira, yine iptali istenen üçüncü fıkrada belirtilen erteleme koşullarının bulunması halinde yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılması ertelenebilecektir.

Böyle bir durumun ise Anayasanın 36 ncı maddesinde ifade edilen hak arama özgürlüğü ile bağdaşmayacağı ve hak arama özgürlüğünü Anayasanın 13 üncü maddesinde belirtilen ilkelere aykırı olarak ölçüsüzce ve özünden zedeleyerek sınırlandırmak anlamına geleceği açıktır.

Diğer taraftan hapis cezası, kamu davasının açılması sonucunda mahkemece uygulanan bir yaptırımdır ve suçun işlenmesinde önleyicilik ve caydırıcılık öğelerini taşır. Anayasa Mahkemesinin 15.08.1995 gün ve Esas No: 1995/21, Karar No: 1995/36 sayılı kararına karşı kullanılan karşı oy yazısında, “... **Cezanın amacı, suçları önlemektir. Cezanın önleyici etkisini sağlayabilmesi, kişilerin suç işlerse ne gibi ceza yaptırımı ile karşılanabileceğini önceden bilmeleri ile olanaklıdır.**” denilmiştir. Ancak bunun sağlanması için suç ve cezanın yasada açıkça belirlenmesi yeterli olmayıp, bir suç işlendiğinde karşılığı olan cezanın uygulanacağına da bilinmesi gerekir. İptali istenen kural ise, böyle bir gerekliliği karşılamayacağı için madde kapsamındaki suçların yaptırımlarının caydırıcı bir nitelik taşımasına yol açacaktır.

Bunun ise, hak arama özgürlüğünün özünden zedelenmesinin yanısıra, hukuk devleti adı verilen yönetim biçiminin gerçekleşmesini olanaksızlaştırılması gibi sonuçlara neden olacağı açıktır.

Bu nedenlerle 5560 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin iptali istenen ikinci fıkrası, Anayasanın 2 nci, 13 üncü ve 36 ncı maddelerine aykırıdır.

Öte yandan iptali istenen bu kural, Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen “eşitlik ilkesi” ile de bağdaşmamaktadır.

Anayasanın 10 uncu maddesine göre, herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Bu madde ile amaçlanan, mutlak değil hukuksal eşitliktir. “Yasa önünde eşitlik” ilkesi, yasalar karşısında herkesin eşit olmasını, ayırım yapılmamasını, kimseye ayrıcalık tanınmamasını gerektirir.

Durumlarındaki farklılıklar, kimi kişi ve toplulukların değişik kurallara bağlı tutulmasına neden olabilirse de, farklılık özelliklere dayandığı için, bu tür düzenlemeler eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz.

Oysa iptali istenen kural; “**suçtan zarar gören**” ve sanık sıfatıyla aynı hukuki durumda olanları takip usulüne ve cezanın üst sınırına göre farklı hükümlere tâbi tutmuştur ve bu farklı uygulamayı haklı kılacak bir neden de yoktur. Bu nedenle söz konusu kural; suçtan zarar görenlere ve sanıklara erteleme kararı verilip verilmemesi farklı hak ve yükümlülükler getirdiği, aynı hukuki durumdaki kimseler arasında ayırım yapılmasına imkan verdiği için, Anayasanın kanun önünde eşitlik ilkesini düzenleyen 10 uncu maddesine aykırıdır.

Anayasanın 5 inci maddesi, Devletin temel amaç ve görevlerini belirlerken, Devlete, kişilerin refah,huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini,sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal,ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya,insana maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak görevini vermiştir.

Bu maddenin gerekçesinde de “...Devlet aynı zamanda milletin huzurunu sağlamak ve fertleri mutlu kılmak görevi ile de yükümlüdür.” ifadesine yer verilmiştir. O halde, **Devlet, toplumsal barışı, kamu düzenini, bireylerin güven ve huzurunu sağlayacak; kimi durumlarda bu yükümlülüğünü alacağı ceza önlemleri ile yerine getirmeye çalışacaktır.** “Yeterli şüphenin varlığına rağmen”, kamu davasının açılmasının ertelenmesi halinde ise yaptırımların etkinliği kalmaz, suç işlenmesine özendirici bir etki yaratılır. Bunun yanı sıra suçtan zarar görenler korunamadığı gibi suçlu suçsuz karşı daha güvenceli ve ayrıcalıklı bir konuma girer. Böyle bir durumu ise kamu yararı ve hukuk devleti anlayışının yanı sıra, Anayasanın 5 inci maddesinde Devlete verilen görevlerle de bağdaştırmak mümkün değildir.

Bu nedenle, iptali istenen kural Anayasanın 2 nci ve 5 inci maddelerine de aykırıdır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu

doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa.24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olan (2) numaralı fıkranın iptali gerekmektedir.

5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesini değiştiren 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin iki numaralı fıkrası ile üç, dört ve beş numaralı fıkraları arasında uygulama bakımından ayrılmaz bir beraberlik vardır. Bu nedenle bu fıkraların da (2) numaralı fıkra için belirtilen gerekçelerle iptal edilmesi gerekmektedir.

3) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 23 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasındaki “ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını” İbaresini ile 5271 Sayılı Kanunun 231 inci Maddesine eklediği (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) Numaralı Fıkraların Anayasaya Aykırılığı

İptali istenen kurallar ile yapılan düzenlemelerle; sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza 1 yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezasıysa, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebileceği, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade edeceği ve bu durumda sanığın 5 yıl denetim süresine tabi tutulacağı, denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği takdirde hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verileceği esasları getirilmiştir.

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 23 üncü Maddesi ile 5271 sayılı Kanunun 231 inci Maddesine eklenen iptali istenen beşinci fıkrada, **hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade edeceği** belirtilmiştir. Bunun anlamı, hükmolunan ceza 1 yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise suçlu hakkında bu cezanın uygulanmayacağıdır. Böyle bir

hükmün ise, yukarıda (1) numaralı başlık altında etraflıca açıklanan nedenlerle hak arama hürriyetini özünden zedelediğinden Anayasanın 13 üncü ve 36 ncı maddelerine; eşitlik ilkesine aykırı olduğundan Anayasanın 10 uncu maddesine; toplum barışını, bireylerin güven ve huzurunu sağlamadığından ve kamu yararına dayanmadığından Anayasanın 2 nci ve 5 inci maddelerine; Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmadığından Anayasanın 11 inci maddesine aykırı düşüğü açıktır. Bu nedenle söz konusu beşinci fıkranın iptali gerekmektedir.

5560 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesine eklediği beşinci fıkra ile, yine 231 inci maddeye eklediği (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) ve (14) numaralı fıkralar ve 23 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan “ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması” ibaresi arasında uygulama bakımından ayrılmaz bir beraberlik olduğu için, beşinci fıkra için söz konusu olan Anayasaya aykırılık nedenleri, bu fıkralar açısından da geçerlik kazanmakta; bu nedenle de iptal edilmeleri gerekmektedir.

4) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 24 üncü Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 253 üncü Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

İptali istenen 253 üncü madde ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun “uzlaşma” başlığını taşıyan 253 üncü maddesinde değişiklik yapılmakta; TCK'daki uzlaşma ile ilgili hükümler çıkarılarak uzlaşma kurumu Ceza Muhakemesi Kanunu içinde düzenlenmekte; soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçlar ile şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın aile içi şiddet hariç TCK'nın “kasten yaralama”, “taksirle yaralama”, “konut dokunulmazlığının ihlali”, “çocuğun kaçırılması ve alıkonulması”, “ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması” suçları uzlaşma kapsamına alınmaktadır.

253 üncü maddenin ondokuzuncu fıkrasında “**Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi**

kararı verilir.” hükmüne yer verilmiştir. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere, uzlaşma müessesesi de, kamu davasının açılmaması, başka bir anlatımla ceza yaptırımının uygulanmaması sonucunu doğurmaktadır. Bu durumda yukarıda (1) numaralı başlık altında etraflıca açıkladığımız nedenlerle iptali istediğimiz bu kural da, Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı düşmektedir.

İptali istenen bu düzenleme ile getirilen uzlaşma müessesesinin parası olana suçu satın alma olanağını verdiği de yadsınamaz. Böyle bir durumu hukuk devletinin gerekleriyle bağdaştırma olanağı yoktur. Zengin ve fakir arasında kanunun uygulanmasında farklılık yaratmak, parası olana kimi ceza kanunu maddelerini uygulamamak, toplumsal barışı bozucu nitelikte olduğundan yasaların kamu yararına dayanması ilkesi ile de bağdaşmaz ve dolayısıyla bu nedenle de Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesine ters düşer.

Öte yandan bu maddenin yirmiikinci fıkrasının son cümlesinde, uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, bu giderlerin Devlet Hazinesi tarafından karşılanacağı öngörülmüş, ancak uzlaşmanın gerçekleşmemesi halinde söz konusu giderlerin ne şekilde karşılanacağı bu maddede belirtilmemiştir.

Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devletinin unsurlarından biri de, vatandaşlarına hukuk güvenliği sağlamasıdır. Hukuk güvenliği, kurallarda belirlilik ve öngörülebilirlik gerektirir. Hukuk devletinde yargı denetiminin sağlanabilmesi için yönetimin görev ve yetkilerinin sınırının yasalarda açıkça gösterilmesi bir zorunluluktur.

Bu durumda, iptali istenen bu hüküm, belirlilik ve öngörülebilirlik özellikleri taşıması nedeniyle Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesi ile de bağdaşmamaktadır.

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 24 üncü maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin ondokuzuncu fıkrası ile 253 üncü maddenin diğer ve iptali istenen fıkraları arasında uygulama bakımından ayrılamaz bir beraberlik vardır. Bu nedenle

bu fıkraların da (19) numaralı fıkra için belirtilen gerekçelerle iptal edilmesi gerekmektedir.

5) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 25 inci Maddesinin Değiştirdiği 5271 Sayılı Kanunun 254 üncü Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 25 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde kamu davası açıldıktan sonra, kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre, mahkeme tarafından yapılması öngörülmektedir.

İptali istenen bu madde de, yukarıda (2) ve (4) numaralı başlık altında etraflıca açıklanan nedenlerle Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olan uzlaşma kurumunu düzenlediği için, (2) ve (4) numaralı başlık altında açıklanan nedenlerle Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı düşüp, iptali gerekmektedir.

6) 06.12.2006 Tarih ve 5560 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 30 uncu Maddesinin Kenar Başlığı ile Birlikte Değiştirdiği 5230 sayılı Ceza Muhakemesi Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

23.03.2005 tarih ve 5230 sayılı Ceza Muhakemesi Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte, 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 30 uncu maddesi tarafından değiştirilmiştir.

İptali istenen 13 üncü madde ile yapılan düzenlemede, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince, soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine Baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile ödenecek ücret tarifesini hazırlama yetkisi Türkiye Barolar Birliğinden alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıklarına verilmiş; bu

Ücretlerin doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından avukatlara ödenmesi öngörülmek suretiyle Türkiye Barolar Birliği bu konuda devreden çıkarılmış ve yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin esasları belirlemek üzere yönetmelik hazırlama görev ve yetkisi Türkiye Barolar Birliğinden alınarak Adalet Bakanlığına verilmiştir.

Görüldüğü üzere iptali istenen bu kurala göre; avukatı barolar atayacak ve görevlendirecek, ancak kendisine ödenecek creti Adalet ve Maliye Bakanlıkları belirleyecek, belirlenen bu creti de soruşma ve kovuşturma organları (Cumhuriyet Savcılıkları ve mahkemeler) deyecektir.

Böyle bir düzenleme ise, ülkemizin de taraf olduğu ve Anayasanın 90 ncı maddesi gereği iç hukuk kuralı olarak uygulanması gereken Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde tanımı yapılan ve Anayasamızın 36 ncı maddesine 4709 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle eklenen "adil yargılanma hakkı ve savunma hakkı" nın özüne bir müdahale olup; bu durum Avrupa Birliği Komisyonu'nun bütün İştişari Raporlarında getirilen, "barolar ve Türkiye Barolar Birliği zerindeki Adalet Bakanlığı vesayeti" eleştirisini bir kez daha gündeme taşıyacak, yargı bağımsızlığının en önemli parçası olan "savunmanın bağımsızlığı" nı önemli lde zedeleyecek ve bu husus bağımsız savunmayı temsil eden avukatların yürütmeye ve idareye bağlı ve adeta "idarenin memurları" durumuna düşmesine neden olacaktır. Bunun ise, yargının ve özellikle "savunmanın bağımsızlığı" ilkesini ne denli zedeleyeceği ortadadır.

Anayasanın 36 ncı maddesi "Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz" hükmünü içermektedir. Bu madde hükmüne göre sanık konumunda bulunan kişilerin mahkeme önünde savunma yapma ve adil yargılanma hakkı bulunmaktadır. **Savunma hakkı Anayasanın Kişinin Hakları ve ödevleri'ni belirleyen bölümünde yer alan temel haklardandır. Savunma hakkı yargılama işlevinin de ayrılmaz bir parçasıdır.** Sanık, ceza yargılamasında suçlu olduğu sanılan, yoğun kuşku altında bulunan kimsedir. Bu kuşkunun giderilmesi ve sanığın suçlu da olsa yasada gösterilen cezadan daha fazla bir ceza ile cezalandırılmaması gerekir. Savunma hakkı adil yargılamanın vazgeçilemez bir koşuludur.

Anayasanın 13 üncü maddesi “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” hükmünü içermektedir.

Savunma ve adil yargılanma hakkını yürütmenin denetimine diğer bir anlatımla vesayeti altına soktuğu açık olan iptali istenen kuralın, Anayasanın 13 üncü maddesinde ifade edilen ölçülülük ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde, savunma hakkını ölçüsüzce sınırlandırdığı da açıktır.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bazı maddelerinin iptali için açılan davaya ilişkin 01.03.1985 tarih ve E.1984/12, K.1985/6 sayılı kararında, **“Avukatlık mesleği ile ilgili bir düzenleme yapılırken bu mesleğin herşeyden önce bir serbest meslek olduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Avukatlık bir kamu hizmeti addedilmiş olsa dahi, kamusal yönü çok yoğun olan Devlet memuriyeti görev ve hizmetleriyle aynı nitelikte görülüp aynı ölçülere tabi kılınamaz.”** yorumunda bulunulmuş ve bu yorum, Anayasa Mahkemesinin 23.06.1989 tarih ve E.1988/50, K.1989/27 sayılı kararında da aynen yinelenmiştir.

Bu durumda, avukatlara ödenecek ücretin belirlenmesini, Devlet memuriyeti görev ve hizmetleriyle aynı nitelikte görüp aynı ölçülere tabi kılan iptali istenen kuralın Anayasa Mahkemesinin açıklanan yorumuyla da bağdaşmadığı açıktır.

Anayasamızın 2 nci maddesinde; Türkiye Cumhuriyetinin bir Hukuk Devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk Devletinde hukukun üstünlüğü ve evrensel hukuk kurallarının geçerliliği tartışmasız kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Hukuk Devleti; insan haklarına saygılı, bu hakları koruyan, adaletli bir hukuk düzeni kurup sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün etkinliklerinde, işlem ve eylemlerinde hukuk kurallarına bağlı olan devlet demektir. İptali istenen düzenleme ile uygulama yapıldığında hukuka uygun ve adaletli bir sonuç elde etmek imkanı bulunmamaktadır. Bu nedenle söz konusu düzenleme Anayasamızın, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir Hukuk Devleti olduğu ilkesine de aykırıdır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı bir düzenleme, Anayasanın 11 nci maddesinde ifade edilmiş olan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi ile de bağdaşmaz.

Açıklanan nedenlerle, Anayasanın 2 nci, 11 inci, 13 üncü, 36 ncı ve 90 ıncı maddelerine aykırı olan 5560 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin değiştirdiği 23.03.2005 tarih ve 5230 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin iptal edilmesi gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun iptali istenen kuralları ile getirilen söz konusu müesseseler (kamu davasının açılmasının ertelenmesi, hükmün açıklanmasının geri bırakılması, uzlaşma) bu Kanunun toplumda haklı olarak suça teşvik yasası adıyla anılmasına neden olmuştur. Hukuk devleti, suçla mücadele eden devlettir. Suçun artışına olanak veren devlet, hukuk devleti değildir. Bu düzenlemeler, suçu, suç işlenişini artıran, hak arama hürriyetini sınırlayan, dolayısıyla ihkaki hakka yol açan düzenlemelerdir.

Anayasaya aykırı oldukları gerekçemizde açıkça gösterilen söz konusu hükümlerin uygulanması halinde giderilmesi olanaksız durum ve zararlar ortaya çıkabilecektir. Bu durum ve zararların önlenmesi, hukukun ve Anayasanın üstünlüğünün korunması ve Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereği olduğundan, bu hükümlerin, yürürlüklerinin iptal davası sonuçlanıncaya kadar durdurulması da istenerek Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun;

1) 21 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarının, Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

2) 22 nci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarının Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

3) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını" ibaresinin ve 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesine eklediği 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 14 üncü fıkralarının Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

4) 24 üncü maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

5) 25 inci maddesinin değiştirdiği 5271 sayılı Kanunun 254 üncü maddesinin Anayasanın 2 nci, 5 inci, 10 uncu, 11 inci ve 36 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

6) 30 uncu maddesinin kenar başlığı ile birlikte değiştirdiği 5230 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin Anayasanın 2 nci, 11 inci, 13 üncü, 36 ncı ve 90 ncı maddelerine aykırı olduğundan,

iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.

Ali TOPUZ
İstanbul Milletvekili

Haluk KOÇ
Samsun Milletvekili

MADDE 26- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 180 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Zorunlu müdafî ve vekil görevlendirmeleri ile ilgili cari giderler.”

GEÇİCİ MADDE 1- 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 6/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile değişmeden önceki 13 üncü maddesine göre, 19/12/2006 tarihine kadar Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından müdafî ve vekil olarak görevlendirilen avukatlara ödenmesi gereken ücret karşılığı tutarın kalan kısmı, ilgililere ödenmek üzere Adalet Bakanlığı bütçesine aktarılacak ödenekten tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Ödemelere ilişkin usul ve esaslar Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Türkiye Barolar Birliğince birlikte belirlenir.

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

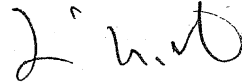
Sayı : A.01.1.ADK/ 3 480

19 / 2 / 2007

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

“Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ve 8 Milletvekilinin; Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/952)” Komisyonumuzda 22/2/2007 Perşembe günü saat 10.30’da 245 numaralı Adalet Komisyonu Toplantı Salonunda görüşülecektir.

Ekli olarak sunulan Teklifin incelenmesinde görüşlerinden faydalanmak üzere Başkanlığınız adına üst düzey bir temsilcinin görevlendirilmesini rica ederim.
Saygılarımla.

Köksal TOPTAN
Zonguldak Milletvekili
Adalet Komisyonu Başkanı

EKİ : 1 Adet Kanun Teklifi.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	
GELEN EVRAK	
Tarih: 20.2.07	Sayı: 24182
Ek: 1	İlgili: 14-26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim, gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

1) Sadullah Ergin
Hatay Milletvekili

Kerim Özkul
Konya M.V.

Mehmet Kuv
Samsun M.V.

MUSTAFA TUNA
M.V.

Emir Yılmaz
Ordunya M.V.

Mehmet Kuv
Samsun M.V.

MUSTAFA TUNA
M.V.

Fahret Çaptayan
Uşak M.V.

A. Gülhan Sarıca
Kırklareli M.V.

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	19.2.2007 P. No: 2/1952			
Müdür	D.Şişli	G.Şişli	Şişli	Şişli
MÜSKAN				

[Handwritten signature]

GENEL GEREKÇE

Bugün mahkemeler oldukça ağır bir iş yükü altında bulunmaktadır. Bu iş yükünün önemli bir kısmını da, aslında gerçek anlamda yargısal nitelik taşımayan bazı iş ve işlemler oluşturmaktadır. Mahkemeler, bazen sadece belirli belgeleri düzenlemek için dosya açmakta ve bu durum önemli ölçüde zaman israfına yol açtığı gibi, masraf yapılmasına da sebebiyet vermektedir. Ayrıca, mahkemelere intikal eden bu tür işler, mahkeme önüne geldiğinden, ister istemez yargısal prosedürün asgari aşamalarının izlenmesini zorunlu kılmakta, bu ise daha basit yolla çözümlenecek bazı işlerin çözülmesi süreci uzatmaktadır. Yargının iş yükünün azaltılması ve gerçekten yargısal bir faaliyet sayılmayan işlerin yargı organlarının görevleri dışına çıkartılması son yıllarda en çok üzerinde durulan konulardan biridir. Bugün yargılama sistemimiz içerisinde, aslında gerçekte bir yargısal nitelik taşımayan tespit veya belge verilmesi niteliğindeki bir çok işlem yargı organlarında önemli bir iş yükü oluşturmaktadır.

Belirtilen sebeplerle şu anda mahkemelere bırakılmış olan bazı iş ve işlemlerin mahkemelerin görevleri dışına çıkartılması bir çok yönden hem gereklidir hem de yararlı olacaktır.

Neredeyse tamamı çekişmesiz yargı işi niteliğinde olan ve mahkemelerin görevleri dışına çıkartılan iş ve işlemler, hiçbir yargılama faaliyetini gerektirmeyen, tespit veya belge verilmesi niteliğindeki işlemlerdir. Esasen bu işlemlerin hemen hemen tümünde, hâkimin faaliyeti ve imzası, şekli nitelikte olup, işlemlerin tamamı mahkeme kalemleri tarafından yürütülmektedir. Örneğin, veraset belgesi verilmesi işleri, bugün eğer tanık dinlenmeyecekse, yargılama yapılmasını gerektirmiyorsa, nüfus kayıtlarına dayanarak gerçekleştirilmektedir. Bu sebeple, sadece nüfus kayıtlarına dayanan veraset belgesi verilmesi, mahkemelerin görevi dışına çıkartılmış, bunun dışında tanık vs. dinlenmesi çekişmeli ve yargılama gerektiren veraset belgesi verilmesi mahkemelerin görev alanında bırakılmıştır.

Yargılama öncesi delil tespiti işlerinde ise, mahkemeler yanında noterlerin görevlendirilmesi hem mahkemelerin iş yükünü azaltacak hem de mesai saatleri dışında ve tatil günlerinde de acil bir durum söz konusu olduğunda tespit işlemlerinin amacına uygun olarak bir an önce yapılmasını sağlayacaktır. Tespitin mümkün olduğunca çabuk ve zamanında yapılması, tespit yapacak makama bir an önce ulaşılması önemlidir. Bu sebeple, daha sonra asıl yargılama sırasında zaten mahkemenin takdirine bağlı olan bu tespit işlerinin süratli şekilde yapılması hem anıca uygun olacak hem de mahkemenin takdiri zedelenmemiş olacaktır.

Mahkemelerin görevi dışına çıkartılan bu tür tespit ve belgelendirme işlerinin, hem hukukçu olan hem de ülke genelinde yaygın bir yapılanması olan organa bırakılması uygun olacaktır. Bu sebeple, mahkemelerin görevi dışına çıkartılan işler noterlere bırakılmıştır. Noterler, zaten tespit ve belgelendirme işleri yaptıklarından, bu konuda tecrübeli olmaları yanında, gerekli kanunî alt yapı da mevcuttur. Şu anda bazı ilçelerde mahkeme teşkilatı olmamasına rağmen, tüm ilçelerde noter teşkilatı bulunması sebebiyle de, noterler mahkeme teşkilatından daha geniş bir örgütlenmeye sahip bulunmaktadır. Bu yönüyle de hizmetin yürütülmesinde büyük bir kolaylık sağlanmış olacaktır.

Teklifle, noterlere bırakılan bu işlemlerin sağlıklı yürütülebilmesi için uygulanacak usul ayrıca düzenlenmiş, noterlerin bu işlemlerine karşı mahkemede itiraz yolu kabul edilerek hak arama özgürlüğü ve mahkemeye başvuru hakkı da tamamen kaldırılmamıştır.

Mahkeme dışına çıkartılan işlemlerin noterlere bırakılması sonucu, işlemlerde hukukî yönden bir eksiklik olmaması için, bu işlemlerin bizzat noterler tarafından yapılması öngörülmüş, noterin bizzat bulunmadığı durumlarda da ancak, hukuk fakültesi mezunu bir noter görevlisi ya da stajyerin işlemi yapmasına imkân tanınmıştır. Bu hüküm, aynı zamanda

noterlik dairelerinde noter dışında da hukukçu istihdam edilmesini sağlayarak, noterlik mesleğinin kalitesinin artmasına vesile olacaktır.

Öte yandan Kanun Teklifiyle; noterlere verilen yeni görevler de göz önünde bulundurulmuş noterlik mesleğindeki kalitenin artırılması amacıyla noterlik meslek içi eğitim zorunlu hale getirilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kanun değişikliği ile birlikte, noterlere mahkemelerin görev alanına giren ve aslında gerçek anlamda yargısal nitelik taşımayan bazı görevler devredilmektedir. Bu çerçevede noterlerin, noterlik hukuku bakımından önemli bir yenilik anlamı taşıyan bu sürece, sağlıklı bir şekilde adapte olmaları ve yeni verilen görevleri amacına uygun ve doğru yapmaları önem taşınmaktadır. Bu sebeple, maddede, noterlerin bu yeni süreçte, sağlıklı ve doğru bilgilerle donatılmaları, doğru bir şekilde uygulama yeteneği kazanmaları, yeni gelişmelere ayak uydurmaları amacıyla meslek içi eğitime tâbi tutulmaları zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca, hızla gelişen dünyada, hayat ilişkileri de sürekli değişmekte, buna paralel olarak hukuk alanında sürekli bir gelişme ve değişime gözlenmektedir. Bu hızlı gelişmeye ve değişmeye, sadece hukuk fakültelerinde ve stajda alınan bilgilerle ayak uydurmak mümkün değildir. Nitekim, bir çok gelişmiş ülkede ve Avrupa Birliği ülkelerinde hâkimler, avukatlar ve noterlerin mesleklerini sürdürebilmeleri, mesleklerinde ilerleyebilmeleri için belirli aralıklarla meslek içi eğitimden geçmeleri zorunlu hale getirilmiştir. Maalesef ülkemiz, bu konuda gerekli düzenleme ve değişiklikleri yapamamış, meslek içi eğitim konusunda yeterli bir alt yapı oluşturamamış, bu konuda hukuki alt yapı sağlıklı kurulamamıştır. Bu ise, yargıdaki diğer sorunlar yanında, özellikle bilgi eksikliği ve gelişmeleri takip edememekten kaynaklanan bir çok soruna da yol açmaktadır. Maddede yapılan düzenleme ile, bu konuda noterler bakımından bu eksiliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- Noterlik Kanunu'nun 61. maddesinde mevcut olmasına rağmen, bugün noterler sorumluluk almak için tespit işlerini yapmaktan çekinmekte veya bu konuda bazı hukuki düzenlemeler sebebiyle tespit işlerinin yapılmasında güçlüklerle karşılaşmaktadır. Maddeyle Noterlik Kanununun 61. maddesinde zaten mevcut olan tespit işlemlerine açıklık getirilmiş, dava açılmadan önce noterlerin tespit işleri yapacağı açıkça belirtilmiş ve bunun sınırı çizilmiştir.

Dava açıldıktan sonra tedbir ve tespit konusunda, ancak davanın görüldüğü mahkeme görevli ve yetkilidir. Bu sebeple, gerek diğer mahkemeler gerekse noterler, ancak dava açılmadan önce tespit işleri konusunda görevlendirilebilir. Maddedeki düzenleme ile dava açılmadan önce noterlerin tespit işleri yapması mümkün kılınmış, ancak mahkemelerin bu konudaki görevleri de ortadan kaldırılmamıştır. Böylece bir yandan tespit işleri kolaylaştırılmış, noterlerin bu konudaki görevlerine açıklık getirilmiş, diğer yandan da tespitin yargılamanın bir parçası olduğu ve hak arama özgürlüğünün kısıtlandığı yönündeki muhtemel eleştiriler de gözardı edilmiştir.

Dava açılmadan önce, zaten Kanunda mevcut olan tespit işlerinin noterler tarafından yapılması bir çok yönden yararlı olacaktır. Öncelikle, mahkemelerin tespit işlerinde azalma olacak, keşif gibi işlemler sebebiyle mahkemelerin zamanını alan bu işler yargı organlarını daha az meşgul edecektir.

Noterlerin tespit işleri bakımından, Teklifle Noterlik Kanununa eklenen 71/B madde hükümünün doğrudan, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümlerinin kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir. Böylece noterlerin tespiti bizzat yapması zorunluluğu, kolluktan yardım alması, keşif, bilirkişi gibi işlemleri yapabilmesi imkânları tanınarak, tespitinin hem sağlıklı hem de amacına uygun yapılması amaçlanmıştır.

Madde 3- Maddeyle, Noterlik Kanununun 71 inci maddesinden sonra gelmek üzere, "Diğer İşlemler" başlığıyla "Üçüncü Bölüm" ve 71/A, 71/B, 71/C maddeleri eklenmektedir. Maddeyle, Noterlik Kanunun sekizinci kısmı, noterlerin görevlerine ayrılmış, bu kısmın birinci bölümünde genel olarak görevleri düzenlenmiş, ikinci bölümünde özel olarak görevleri belirtilmiştir. Mahkemelerin görevlerinden çıkartılıp noterlere devredilen işler, bu

iki grup görev kısmına da girmemesi sebebiyle, üçüncü bölüm olarak "noterlerin yapacağı diğer işlemler" bölümüne yer verilmiştir.

MADDE 71/A- Maddede noterlere bırakılan işler, özellikle temel kanunlarda yer alıp tespit ve belgelendirme niteliğinde olan işlerdir. Maddeyle, bu işler tek tek sayılmış, bu sayım dışında noterlerin işler yapması kabul edilmemiştir.

Bu maddede bent bent sayılan ve noterlere bırakılan işlemler şunlardır:

a) Terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi (TMK 164/2). Terk eden eşin ortak konuta daveti, tamamen şekli mahiyette ve bir ihtar niteliğinde olup, yargısal bir faaliyet değildir. Bu konuda yargısal faaliyet, bu davetten sonra işleyecek süreçte karşımıza çıkacaktır ki, o da zaten mahkemenin yetkisinde olan bu husustur. Bu hükümle, terk eden eşin ortak konuta daveti için mahkeme yerine notere başvuru imkânı getirilmiş, hem mahkemelerin bu ihtarla uğraşmalarının önüne geçilmiş hem de daha kolay bir şekilde davetin yapılması sağlanmıştır.

b) Vasiyeti yerine getirme görevlisine görevinin bildirilmesi (TMK 550/3). Vasiyeti yerine getirme görevlisine görevinin bildirilmesi de tamamen şekli ve yargısal nitelik taşımayan mahiyettedir. Burada önemli olan, vasiyeti yerine getirme görevlisine görevinin bildirilmesi ve bunun belgelenmesidir ki, bunun da noter tarafından yapılması mümkündür.

c) Nüfus kayıtları esas alınarak mirasçılık belgesi verilmesi (TMK 598). Mirasçılık belgesi verilmesi, bir itiraz ya da çekişmeli bir husus yoksa, çoğunlukla nüfus kayıtları esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Bu konudaki hesaplama yöntemi ise, kanunda çok açık şekilde düzenlenmiştir. Şekli ve belge verilmesi niteliğindeki veraset belgesi düzenlenmesi, uygulamada sulh mahkemeleri bakımından önemli bir dosya sayısı oluşturmaktadır. Oysa, sadece kayda dayanarak veraset belgesi verilmesinde, yargısal bir işlem de bulunmamaktadır. Ayrıca, mahkemeye başvurulması, vatandaşa zor geldiğinden bazen yıllarca veraset belgesinin alınmadığı da görülmektedir. Bu sebeplerle, kayda dayanan veraset belgesi verilmesi noterlere bırakılmıştır. Ancak, çekişmeli bir durum söz konusu ise veya tanık dinlenmesi vs. işlemler yapılması zorunlu ise, bu konuda yine mahkemeler görevli olmaya devam edecektir. Kayda dayanan veraset belgesi verilmesi halinde de, halen mevcut olan veraset belgesinin iptali davası da yine mahkemede görülmeye devam edecektir.

ç) Mirasın reddi beyanının tespiti ve tescili (TMK 605/1, 609). Mirasın reddi beyanı da bir irade açıklaması niteliğinde olup, bunun belgelenmesi ve tescili gerçek bir yargısal işlem değildir. Noterlerin bu beyanı belgelendirmeleri ve tescili imkânı tanınmıştır.

d) Terekenin yazımı işleminin sona erdiğinin mirasçılara bildirilmesi (TMK 607). Terekenin yazımı işleminin sona ermesinin bildirilmesi de sadece bir bildirim mahiyetinde olup, yargısal bir faaliyet niteliğinde olmadığından, bu görev de noterlere bırakılmıştır.

e) Mirasın reddinin, mirası reddeden kişiden sonra gelen mirasçılara bildirilmesi (TMK 614). Mirasın reddi halinde, reddin, reddedenden sonra gelen mirasçılara bildirilmesi de, sadece bir bildirim ve belgelendirme niteliğinde olup, yargısal nitelik taşımadığından noterlerin görevleri arasında alınmıştır.

f) Mirasın reddi süresinin uzatılması (TMK 615). Mirasın reddi süresinin uzatılmasında Kanunda önemli sebeplerin varlığı aranmıştır. Bu sebeplerin belgelendirilmesi ve ispatı halinde, mahkemece sadece şeklen süre uzatılmaktadır. Noterlerin de aynı yönde işlem yapması mümkün olduğundan, yargısal nitelik taşımayan bu görev de noterlere bırakılmıştır.

g) Terekenin resmî defterinin tutulması (TMK 619 ilâ 631). Terekenin resmî defterinin tutulması, TMK'da ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş, bir prosedür ve defter tutma, alacak, borç ve malvarlığı kaydı işlemidir. Bu düzenleme incelendiğinde, aslında yargısal bir işlem olmayıp, mirasın malvarlığının durumunun tespiti ile bu tespit için şekli bazı işlemlerin (örneğin ilân, beyana davet gibi) yapılmasından ibarettir. Bu sebeple tereke defterinin tutulması görevi de noterlere bırakılmıştır.

ğ) Yetkisi sona eren temsilcinin temsil belgesinin teslimi (BK 36/1). Yetkisi sona eren temsilcinin yetki belgesini teslimi tevdi ve belgelendirme mahiyetinde bir işlem olduğundan, bu konuda benzer işlemler yapan noterler görevlendirilmiştir.

h) Borçluya ifa veya teminat göstermesi için süre verilmesi (BK 82). Borçluya ifa ve teminat göstermesi için süre verilmesi de şekli mahiyette bir işlem olup, yargısal bir yönü bulunmadığından bu görev noterlere bırakılmıştır.

ı) Borcun tevdi mahallinin belirlenmesi (BK 91). Tevdi mahalli belirlenmesi, alacaklının temerrüdü halinde, borçlunun sorumluluktan kurtulması için düzenlenmiş olup, esasen noterler halen de tevdi yeri olarak görev yaptıklarından, bu görev de noterlere devredilmiştir.

i) Alacaklısı ihtilafli olan borcun tevdi (BK 166). Alacaklısı ihtilafli olan bir borçtan kurtulmak için, borçlunun borcu tevdi etmesi işlemi, yargısal olmayıp şekli nitelik taşıdığından, bu görev de noterlere bırakılmıştır.

j) Ayıplı hayvanın bilirkişi tarafından muayenesi (BK 199). Ayıplı hayvanın bilirkişiye muayenesi, tespit niteliğinde olup, noterlere dava öncesi tespit işleri de bırakıldığından buna paralel olarak noterler görevlendirilmiştir. Ayrıca kırsal kesimde noterlere ulaşmak kolaylığı da işin amacına daha uygun düşmektedir.

k) Eser sözleşmesinde eserin ayıplı olup olmadığına bilirkişiye tespit ettirilmesi (BK 359). Eser sözleşmesinde eserin ayıplı olup olmadığına bilirkişiye başvurularak yapılan tespit işlemidir. İşin yargılamaya gerektirmeyen sadece teknik yönü olması ve noterlere tespit işlerinin bırakılması sebebiyle, bu konuda da noterler görevlendirilmiştir.

l) Satılmak için komisyoncuya gönderilen eşyanın hasarının tespiti. (BK 418/1). Yukarıdaki bentlere paralel olarak eşyadaki hasarın tespiti görevi de noterlere bırakılmış bulunmaktadır.

m) Kooperatiflerde aynı sermayeye değer biçilmesi için bilirkişi tayini. (TTK 303). Yukarıdaki maddelerdeki gerekçelere paralel olarak, kooperatiflerde aynı sermayeye değer biçilmesi için bilirkişi tayini görevi de notere bırakılmış bulunmaktadır.

n) Navlun sözleşmesinde, boşaltma limanında malların hâl ve vaziyetinin, ölçü, sayı ve tartısının ekspere tespit ettirilmesi (TTK 1065). Yukarıdaki fıkralarda belirtilen gerekçelerle, şekli nitelik taşıyan, yargılama yapılmasını gerektirmeyen, bilirkişi marifetiyle yapılan bu tespit işlemi konusundan da noterler görevli kılınmıştır.

MADDE 71/B- Madde ile mahkemelerin görevleri dışına çıkartılıp noterlere verilen işlerde uygulanacak usul, bir boşluğun doğmaması, tereddüt edilmemesi, hak kaybı olmaması ve işlerin amacına uygun yürütülebilmesi için ayrıca düzenlenmiştir.

Noterler, diğer işlemlerinde olduğu gibi, bu tür işlerinde yazılı veya sözlü başvuru üzerine işlem yapacaklar ve işlemi tutanakla belgelendireceklerdir. Yapılacak işlem konusunda özel kararlarda ayrıca bir usul düzenlenmişse, noterin bu usule de uygun davranması gerekir. Örneğin, terekenin resmî defterinin tutulması Türk Medeni Kanunu'nda ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup, noterin bu hükümlere uygun şekilde defter tutması gerekir. Yapılan işlem sonunda, ilgiliye bir belge verilmesi gerekiyorsa, noter bu belgeyi de düzenleyerek vermek zorundadır. Örneğin, veraset belgesiyle ilgili olarak, yaptığı işlemlerin sonunda veraset belgesini usulüne uygun düzenleyerek vermek durumdadır.

Noterlerin yetkileri konusunda bir tartışmaya yol açmamak için, noterlerin gerektiğinde işin niteliğine göre, tanık dinleyebileceği, keşif ve bilirkişiye başvuracağı da ayrıca düzenlenmiştir. Esasen noterlerin bazı işlemleri yaparken zaten tanık dinlemesi veya mahalline gitmesi mümkündür. Bu konularda HUMK hükümleri kıyasen uygulanacaktır. Şüphesiz Kanunda bu konuda bir sınırlama mevcutsa buna da uyulmalıdır. Örneğin, noterler sadece kayda dayanan veraset belgesi vereceklerinden, bu konuda tanık, bilirkişi ve keşif mümkün olamayacaktır. Ancak, tespit işlerinde noterlerin tanık, bilirkişi ve keşif yapmaları mümkündür. Bu işlemler yapılırken kolluk görevlileri de talep üzerine noterlere yardım

etmekle yükümlüdürler. Benzer bir düzenleme İcra İflâs Kanununda icra memurlarına da tanınmaktadır. Bir çoğu hukuk fakültesi mezunu olmayan icra memurlarına tanınan yetkinin, tümü hukukçu olan ve kamu görevlisi kabul edilen noterlere tanınmasından herhangi bir sakınca da doğmamaktadır.

Noterlerin bu bölümde belirtilen işlemleri sağlıklı yürütebilmeleri, bir aksamaya sebebiyet vermemeleri için, hizzat yapmaları öngörülmüştür. Böylece, noterin hukukçu olmayan bir noterlik dairesi görevlisine, katibe yetki devri ile işlemleri yapmasına engel olunmuştur. Bunun yanında hem işlemlerin aksanması hem de işlemin amacına uygun yapılmasını sağlamak bakımından, noterlik dairesinde yetki verilmiş hukukçu bir noterlik görevlisi veya stajyeri mevcutsa, onun da bu işlemleri yapmasına imkân tanınmıştır. Bu hükümler birlikte, noterlerin dairesinin hukukçu çalışmaları da sağlanarak, noterlik mesleğinin gelişmesi amaçlanmıştır.

Hizmetin aksanması için, tayin, emeklilik, istifa veya ölüm gibi bir durumla noterliğin boşalması halinde, Türkiye Noterler Birliği'nin o yere geçici olarak bir noteri görevlendireceği de açıkça belirtilmiştir.

MADDE 71/C- Maddede, noterlere bırakılan yeni işler çerçevesinde ortaya çıkacak yanlışlık ve eksikliklerin nasıl düzeltileceği ve nasıl itiraz edileceği düzenlenmiştir.

Noterlerin yaptığı işlemlerdeki açık hatalarla maddî hataların düzeltilmesi ilgililer tarafından talep edilebilecektir. Talep üzerine noter, bunun gerçekten bir açık hata veya maddî hata olduğunu anlarsa, işlemi düzeltecek ve düzeltilen yeni işlem de ilgililerin haberdar olması için ayrıca ilgililere tebliğ edilecektir. Basit ve açık hatalar için gereksiz itirazlarla zaman kaybının önüne geçilmiş, bunların noter tarafından mevzuatına uygun düzeltilmesi imkânı tanınmıştır ki, noterler diğer işleri bakımından da aynı yolu izlemektedirler.

Maddede noterlerin yaptıkları işlemlerdeki açık ve maddî hata niteliği taşımayan eksiklik veya yanlışlıklar halinde, bu işleme karşı noterin bulunduğu yerdeki sulh hukuk mahkemesine itiraz imkânı getirilmiştir. Böylece, bir yandan noterlerin yaptığı işlemlerin denetleneceği düşünülerek daha titiz davranmaları sağlanmış olacak, diğer yandan da mahkemelerin görev alanından çıkartılıp noterlere devredilen işlemler konusunda, yargı yolu tamamen kapatılmamış olacaktır. Şüphesiz bu işlemler hakkında sulh mahkemesine itiraz yolunun açılması, sadece işlemin düzeltilmesi için bir hukukî çare olup, noterin yanlış işlemi halinde sorumluluk ortaya çıkacaksa, noterlik hukuku bakımından sorumluluğunu kaldırmamaktadır. İtiraz üzerine sulh hukuk mahkemesinin vereceği kararın bir örneği, ilgili noterin işlemi düzeltilmesi ve bu kararı da işleme eklemesi için notere bildirilecek; bir örneği de, gerçiyorsa (örneğin, noter hakkında disiplin işlemi vs. yapılması söz konusu ise ya da bu tür işlemler konusunda noterlerin dikkati çekilecekse) Türkiye Noterler Birliğine bildirilecektir.

Delil tespiti hakkında, maddenin ikinci fıkrasının uygulanmayacağı da ayrıca belirtilmiştir. Zira, delil tespiti konusunda HUMK hükümlerine atıf yapılmıştır. Buna göre, delil tespiti sırasında karşı taraf da hazır bulunmuşsa o sırada, hazır bulunmamışsa daha sonra delil tespitine itiraz etmesi, bu itirazının da delil tespiti dosyasına girmesi zorunludur. Daha sonra asıl yargılamayı yapan mahkeme, tespiti ve itirazı birlikte dikkate alarak, bir değerlendirme yapacaktır. Yani, delil tespitleri bakımından nihâf olarak bir mahkeme değerlendirmeyi yapacaktır. Bu sebeple, asıl yargılamada zaten incelenecek ve hâkimi de mutlak anlamında bağlayıcı nitelik taşımayacak delil tespitleri bakımından ikinci fıkra hükmünün uygulanmayacağı bir karışıklığa sebebiyet vermemek için ayrıca belirtilmiştir. Bunun yanında, delil tespitleri basitleştirilmeye çalışılırken bir yandan noterin yaptığı tespiti itiraz, daha sonra sulh mahkemesine itiraz, ardından asıl yargılamada tekrar bir itiraz yolunun tanınması, işi niteliğine de uygun olmayacak, gereksiz yere işi uzatacak ve bu yolun kullanılması imkânını fiilen ortadan kaldıracaktır."

Madde 4- Maddeyle, Türk Medeni Kanununun değişik maddelerinde yer alan bir kısım ibareler, Kanun Teklifinin 3 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uygunluğun sağlanması bakımından değiştirilmektedir.

Madde 5- Maddeyle, Borçlar Kanununun değişik maddelerinde yer alan bir kısım ibareler, Kanun Teklifinin 3 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uygunluğun sağlanması bakımından değiştirilmektedir.

Madde 6- Maddeyle, Türk Ticaret Kanununun değişik maddelerinde yer alan bir kısım ibareler, Kanun Teklifinin 3 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uygunluğun sağlanması bakımından değiştirilmektedir.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8 - Yürütme maddesidir.

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
(Yürürlüğü Durdurma İstemlidir)

DAVACI (İptal İsteminde Bulunan) : 1. Ali TOPUZ (İstanbul)

2. Haluk KOÇ (Samsun)

ile aşağıda ad ve soyadları ile seçim bölgeleri yazılı 120 milletvekili.

3. Uğur AKSÖZ	Adana
4. N. Gaye ERBATUR	Adana
5. Kemal SAĞ	Adana
6. Tacidar SEYHAN	Adana
7. Mehmet Ziya YERGÖK	Adana
8. Halil ÜNLÜTEPE	Afyonkarahisar
9. Zekeriya AKINCI	Ankara
10. Oya ARASLI	Ankara
11. Yılmaz ATEŞ	Ankara
12. A. İsmet ÇANAKÇI	Ankara
13. Yakup KEPENEK	Ankara
14. Bayram Ali MERAL	Ankara
15. Feridun F. BALOĞLU	Antalya
16. Hüseyin EKMEKCİOĞLU	Antalya
17. Atilla EMEK	Antalya
18. Tuncay ERCENK	Antalya
19. Nail KAMACI	Antalya
20. Osman KAPTAN	Antalya
21. Osman ÖZCAN	Antalya
22. Ensar ÖĞÜT	Ardahan
23. Yüksel ÇORBACIOĞLU	Artvin
24. Mehmet BOZTAŞ	Aydın
25. Özlem ÇERÇİOĞLU	Aydın
26. Mehmet Mesut ÖZAKCAN	Aydın
27. Mehmet SEMERCİ	Aydın
28. Sedat PEKEL	Balıkesir
29. Orhan SÜR	Balıkesir
30. Yaşar TÜZÜN	Bilecik
31. Ramazan Kerim ÖZKAN	Burdur
32. Mehmet KÜÇÜKAŞIK	Bursa
33. Mustafa ÖZYURT	Bursa
34. Ahmet KÜÇÜK	Çanakkale
35. İsmail ÖZAY	Çanakkale
36. Feridun AYVAZOĞLU	Çorum
37. Mustafa GAZALCI	Denizli
38. Mehmet NEŞŞAR	Denizli
39. V. Haşim ORAL	Denizli
40. Mesut DEĞER	Diyarbakır
41. Rasim ÇAKIR	Edirne
42. Nejat GENCAN	Edirne
43. Erol TINASTEPE	Erzincan
44. Cevdet SELVİ	Eskişehir
45. Mehmet Vedat YÜCESAN	Eskişehir
46. Mustafa YILMAZ	Gaziantep

47. Ahmet YILMAZKAYA	Gaziantep
48. Mehmet IŞIK	Giresun
49. Esat CANAN	Hakkari
50. Fuat ÇAY	Hatay
51. Gökhan DURGUN	Hatay
52. Abdülaziz YAZAR	Hatay
53. Yücel ARTANTAŞ	Iğdır
54. Mevlüt COŞKUNER	Isparta
55. Halil AKYÜZ	İstanbul
56. İsmet ATALAY	İstanbul
57. Ali Rıza GÜLÇİÇEK	İstanbul
58. Hasan Fehmi GÜNEŞ	İstanbul
59. Zeynep Damla GÜREL	İstanbul
60. Algan HACALOĞLU	İstanbul
61. Birgen KELEŞ	İstanbul
62. Ali Kemal KUMKUMOĞLU	İstanbul
63. Güldal OKUDUCU	İstanbul
64. Onur ÖYMEN	İstanbul
65. Mehmet Ali ÖZPOLAT	İstanbul
66. Mehmet SEVİGEN	İstanbul
67. Berhan ŞİMŞEK	İstanbul
68. Bihlun TAMAYLIGİL	İstanbul
69. Canan ARITMAN	İzmir
70. Bülent BARATALI	İzmir
71. Ali Rıza BODUR	İzmir
72. Ahmet ERSİN	İzmir
73. Erdal KARADEMİR	İzmir
74. Yılmaz KAYA	İzmir
75. Türkan MIÇOOĞULLARI	İzmir
76. Oğuz OYAN	İzmir
77. Sedat UZUNBAY	İzmir
78. Hakkı ÜLKÜ	İzmir
79. Mehmet PARLAKYIĞIT	Kahramanmaraş
80. Mehmet YILDIRIM	Kastamonu
81. Halil TIRYAKI	Kırıkkale
82. Yavuz ALTINORAK	Kırklareli
83. Hüseyin BAYINDIR	Kırşehir
84. İzzet ÇETİN	Kocaeli
85. Salih GÜN	Kocaeli
86. Atilla KART	Konya
87. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU	Malatya
88. Muharrem KILIÇ	Malatya
89. Nuri ÇİLİNGİR	Manisa
90. Hasan ÖREN	Manisa
91. Ufuk ÖZKAN	Manisa
92. Mustafa Erdoğan YETENÇ	Manisa
93. Mahmut DUYAN	Mardin
94. Ali OKSAL	Mersin
95. Şefik ZENGİN	Mersin
96. Ali ARSLAN	Muğla
97. Gürol ERGİN	Muğla
98. Fahrettin ÜSTÜN	Muğla
99. Ali Cumhuri YAKA	Muğla
100. Mehmet Şerif ERTUĞRUL	Muş
101. Orhan ERASLAN	Niğde

102. İdris Sami TANDOĞDU	Ordu
103. Kazım TÜRKMEN	Ordu
104. Necati UZDİL	Osmaniye
105. İlyas Sezai ÖNDER	Samsun
106. Engin ALTAY	Sinop
107. Nurettin SÖZEN	Sivas
108. Mehmet Vedat MELİK	Şanlıurfa
109. Mahmut YILDIZ	Şanlıurfa
110. Mehmet Nuri SAYGUN	Tekirdağ
111. Enis TÛTÛNCÛ	Tekirdağ
112. Orhan Ziya DİREN	Tokat
113. Feramus ŞAHİN	Tokat
114. Şevket ARZ	Trabzon
115. Hasan GÛYÛLDAR	Tunceli
116. V. Sinan YERLİKAYA	Tunceli
117. Osman COŞKUNOĞLU	Uşak
118. Mehmet KARTAL	Van
119. Muharrem İNCE	Yalova
120. Emin KOÇ	Yozgat
121. Harun AKIN	Zonguldak
122. Nadir SARAÇ	Zonguldak

TEBLİGAT YAPILACAK DAVACILAR : Ali TOPUZ, İstanbul Milletvekili, TBMM, Ankara.
Haluk KOÇ, Samsun Milletvekili, TBMM, Ankara.

İPTALİ İSTENEN KANUN : 28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendini, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresini, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddelerini, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendini, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresi ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldıran 1 inci maddesi.

DAVA KONUSU : 28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendini, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresini, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddelerini, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendini, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresi ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldıran 1 inci maddesinin,

iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemi.

İPTALİ İSTENEN KANUNUN YAYIM TARİHİ : 28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 14.12.2006 tarihli ve 26376 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır

I. OLAY

19.03.1969 tarihinde kabul edilip 07.04.1969 tarihinde yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda mesleğe kabulde Avukatlık sınavını başarmış olmak şartı getirilmişti. Sınavın şart ve usulleri, yasanın 28 inci, 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerinde hükme bağlanmış, bu hükümlere göre "Kanunun özel hükümlerine uygun olarak kurulmuş bulunan sınav kurulunun Türkiye Barolar Birliği'nde yapacağı sınava girebilmek için staj bitim belgesi ve nezdinde staj yapılan baro yönetim kurulunca düzenlenmiş sınava giriş belgesi alma şartı" istenmişti.

30.01.1979 tarihli 2178 sayılı yasa değişikliğiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun sınava ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılmış ve avukatlık mesleğine kabulde sınav şartı kaldırılmıştır.

Bu tarihten sonra hukukta ve yargıda kaliteyi artırmak amacı doğrultusunda, hukuk kamuoyunda avukatlık stajının daha verimli hale getirilmesi ve sınavın tekrar konulması yolundaki görüşler ağırlık kazanmıştır. Yine bu süreç içerisinde 1136 sayılı kanunun günün koşullarına uygun hale getirilmesine (özellikle baroların bağımsızlığının sağlanmasına ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulmasına) gereksinim doğmuştur.

Bu gereksinim sonucu 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 3 üncü maddesinde, 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı yasa ile değişiklik yapılmış ve avukatlık mesleğine kabul şartlarına “**...Avukatlık sınavını başarmış olmak...**” koşulu eklenmiştir.

Bu defa 14.12.2006 tarihli ve 26376 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen 1 inci maddesi ile “**...Avukatlık sınavını başarmış olmak...**” avukatlık mesleğine kabul şartı olmaktan çıkarılmış ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bu sınava ilişkin diğer hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

Böyle bir düzenleme Anayasaya aykırı olduğundan bu hükmün iptali için, yürürlüğünün durdurulması istemiyle Yüksek Mahkemenize başvurulması zorunlu görülmüştür.

Aşağıda önce, 28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen hükmüne yer verildikten sonra, iptali istenen hükümle ilgili olarak Anayasaya aykırılık gerekçesi açıklanmıştır.

II. İPTALİ İSTENEN HÜKÜM

28.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen 1 inci maddesi aynen şöyledir:

“19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Avukatlık

sınavını başarmış olanlar veya” ibaresi, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddeleri, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendi, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve sınav” ibaresi ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.”

III. GEREKÇE

28.11.2006 Tarih ve 5558 Sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

08.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen 1 inci maddesi ile “...Avukatlık sınavını başarmış olmak...” avukatlık mesleğine kabul şartı olmaktan çıkarılmış ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bu sınava ilişkin diğer hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

Yukarıda “Olay” başlığı altında da açıklandığı üzere “...Avukatlık sınavını başarmış olma...” nın avukatlık mesleğinin kabul şartlarından olması, baroların bağımsızlığı ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulması gereksiniminin bir sonucudur.

Sadece hukukçuların yapabileceği avukatlık mesleği de, savcılık ve hakimlik mesleği gibi **kamu hizmeti niteliğinde** özel bir meslektir. Bu nedenle avukatın da gerekli donanımlara sahip olacak şekilde, çok özel olarak yetiştirilen bir kişi olması gereği açıktır. Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen “Hukuk Devleti” ilkesi, Cumhuriyetin değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez niteliklerindedir.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramları nitelikli ve yetişkin hukukçuların ve avukatların özverili uygulama ve eylemleriyle yaşama geçebilir. Evrensel demokratik ilkeler ve insan haklarını içeren normlar ve yasaların dahi amaca uygun uygulanabilmesi, amaca uygun yorumlanabilmesi, yargılama ve karar sürecinde hukukçuların sağlam hukuk bilgisine, yorum ve değerlendirme gücüne bağlıdır. Hukuksal yorum ve değerlendirme sosyoloji, psikoloji, siyasal tarih, felsefe,

iktisat, mantık ve hatta matematik gibi bilim dallarına olan ilgi ve bilgi ile mümkündür. Ancak bütün bunları özümsemiş ve böylece hukuki düşünmeyi öğrenmiş hukukçular ve avukatlar yetiştirdiğimiz takdirde hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramlarını yaşama geçirmiş olabiliriz.

Bugün üyelik görüşmelerinin sürdürüldüğü Avrupa Birliği açısından da sınav zorunludur. Sınav olmayan bir Avrupa Birliği ülkesi yoktur. Özellikle Almanya'da lisans eğitimi sonrasında bir devlet sınavı ve 2,5 yıllık bir staj eğitiminden sonra sınav yapılmakta, Avusturya'da hukuk fakültesi eğitiminden sonra 5 yıllık pratik eğitim ve 5 sınav bulunmaktadır. Diğer AB üyesi ülkelerde de değişik biçimlerde bu sınavlar yapılmaktadır.

Yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eden avukat ve avukatlık mesleği; hukuki sorunların ve anlaşmazlıkların adalete ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması, bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk devletinin işlerliğinin sağlanması bağlamında, yaşamsal bir önem ve değere sahiptir. Bu amaçla, dünyanın bütün gelişmiş demokratik ülkelerinde, savunmanın ve savunma mesleğinin önündeki engeller kaldırılmış, uluslararası sözleşmelerle avukatların mesleklerini özgürce yerine getirmelerine olanak sağlanmış, avukatlık mesleğinin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, başta avukatlık mesleğine sınavla kabul olmak üzere, pek çok önlem alınmış iken Türkiye Barolar Birliği ve 78 Baronun muhalefetine rağmen Avukatlık Yasasında değişiklik yapmak suretiyle **"...Avukatlık sınavını başarmış olmak..."** şartını avukatlık mesleğine kabul için gerekli olmaktan çıkartan ve dolayısıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bu sınava ilişkin diğer hükümlerinin de yürürlükten kaldırılmasını öngören ve iptali istenen söz konusu düzenleme, sadece avukatlık mesleğine yönelik ağır bir saldırı değil, aynı zamanda vatandaşların hak ve yararlarının tehlikeye atılmasına neden olabilecek bir düzenleme olduğundan kamu yararı amacına yönelik olmadığı kuşkusuzdur.

Anayasa Mahkemesinin 28.01.2004 tarih ve E.2003/86, K.2004/6 sayılı kararında, "Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumları benimseyen, hukuku tüm devlet

organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasanın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. **Yasaların kamu yararına dayanması gereği kuşkusuz hukuk devletinin temel değerlerinden birini oluşturmaktadır.** Hukuk devletinde hukuk güvenliğinin sağlanabilmesi için yasakoyucunun öngörülebilir düzenlemeler getirmesi de asıldır.”;

görüşü açıklanmış ve bu görüş, Anayasa Mahkemesinin 29.12.2004 tarih ve E.2002/39, K.2004/125 sayılı kararında da “Anayasanın 2 nci maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesi, yasaların kamu yararına dayanması ögesini içerdiği gibi, yasama organı tarafından konulacak kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin gözönünde tutulmasının gerekliliği, yine bu ilkenin doğal bir yansımasıdır. Bu ölçütler ise hukuk kurallarının korunmasında birbiriyle çatışan yararların uzlaştırılmasını zorunlu kılar. Aynı ilke uyarınca, Devlet organlarının görev ve yetkilerinin bu çerçevede yasalarla belirlenmesi gerektiği kuşkusuzdur.”

biçiminde yinelenmiştir. O halde **bir hukuk devletinde, devlet erki kullanılarak yapılan tüm kamu işlemlerinin nihaî amacının “kamu yararı” olması gerekir. Bu gereklilik, kamu yararını, yasama organının takdir yetkisi için de bir sınır konumuna getirir.**

Açıklanan nedenlerle kamu yararı amacına yönelik olmayan ve iptali istenen söz konusu düzenleme Hukuk Devleti ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 2 nci maddesine aykırıdır.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 23.06.1989 tarih ve E.1988/50, K.1989/20 sayılı kararında,

“Avukatlık Yasası'nın 1 inci maddesine göre “kamu hizmeti ve serbest bir meslek” olan avukatlık iki yönlüdür. Hem “kamu hizmeti” hem “serbest meslek” nitelmesi, serbest meslek çalışmalarını yürütürken görev yapılan alanın kamusal ağırlığına dayanmaktadır. Adalet, yargı, hukuk işleri, kamu hizmetinin en yoğun olduğu “kamu” kavramının anlam olarak en önde geldiği alandır. Avukatlık Yasası'nın “Avukatlığın amacı” başlıklı 2 nci maddesi, bu gerçekleri uygulamaya yansıtan özgün kuraldır.

Tüm bu kurallar, yinelenmesinde yarar olmayan nice tanım, anlatım ve değerlendirmeler, avukatlığın kamusal yönü ağır basan bir meslek olduğu gerçeğini doğrulamaktadır. Bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımı görev bilen avukatın, **hukuk devletinin yargı düzeni içindeki yeri özellik taşımaktadır. Adaletin sav, savunma ve yargı öğelerinden savunma bölümünün temsilcisi, başlıca görevlisi olan avukatın hem temsil ettiği kişiler, hem de önlerinde görev yaptığı hakim, savcı ve yetkili öbür kurul ve kurumlarca inan, güven ve saygı ile karşılanması gerekir.”**

yorumu yapılmıştır. Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere yargıçlık, savcılık, avukatlık meslekleri arasında astlık üstlük ilişkisi bulunmadığı gibi üstünlük farkı ve sıralaması da bulunmamaktadır. Bu üçlü arasındaki ilişki işbölümü ilişkisidir. O nedenle **sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçuların mesleğe kabul, meslek için ilerleme ve benzeri konularda eşit işleme tabi tutulması ve sınavda teklik ilkesinin yaşama geçirilmesi gerektiği kuşkusuzdur.** Yargılama bir olay hakkında hukukun ne dediğinin bildirilmesidir. **Hukukun yaşama sağlıklı geçmesi için bu üçlü arasında mesleğe kabul anlamında eşitliğin sağlanmasına bağlıdır.** Çünkü yargılamanın bu üç öğesindeki olumlu veya olumsuzluğun hükme ve dolayısıyla adaletin gerçekleşmesine olumlu ya da olumsuz anlamda yansması kaçınılmazdır.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında vurgulandığı gibi yasa önünde eşitlik ilkesi, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmemekle birlikte, yasaların uygulanmasında birbirinin aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanılarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta, hatta durumlarındaki ve konularındaki özellikleri, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılmaktadır. Anayasa ile eylemli değil **hukuki eşitlik** amaçlanmaktadır. Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. (Anayasa Mahkemesinin 18.10.2005 tarihli, E.2003/7, K.2005/71 sayılı kararı).

Sav, savunma ve yargının adaletin gerçekleşmesi yönünden aynı hukuki durumda oldukları Anayasa Mahkemesinin yukarıda açıklanan kararında da vurgulandığı üzere yadsınamaz.

Bu nedenle iptali istenen kural, sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukularıdan sav kısmında görev alanlar için “sınavda başarılı olma” şartını kaldırarak hiçbir haklı nedene dayanmaksızın farklı bir uygulama getirdiğinden Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen “kanun önünde eşitlik ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı onun aynı zamanda Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Adaletin kurucu öğelerinden savunmanın temsilcisi avukatların, mesleğe kabul yönünden diğer kurucu öğelerden farklı hükümlere tabi tutulmalarını öngören ve iptali istenen kuralın uygulanması halinde; adaletin gerçekleşmesinin olumsuz yönde etkilenebileceği kuşkusuzdur. Bu durumda ortaya giderilmesi olanaksız durum ve zararların çıkabileceği yadsınamaz.

Bu türden durum ve zararların nlenbilmesi, hukukun ve Anayasanın üstünlüğünün korunabilmesi için Anayasaya aykırı olduğu gerekemizde açıkça gösterilen söz konusu kuraldan Anayasal düzenin en kısa sürede arındırılması açık bir zorunluluk olup, hukuk devleti sayılmanın da bir gereğidir.

Bu nedenle, iptali istenen kuralın yürürlüğünün iptal davası sonuçlanıncaya kadar durdurulması da istenerek Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

19.03.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendini, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresini, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddelerini, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendini, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresini ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldıran 1 inci maddesinin Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.

Ali TOPUZ
İstanbul Milletvekili

Haluk KOÇ
Samsun Milletvekili